

Hałas w Małopolsce

Opracowanie: Michał Sopala

w ramach Obywatelskiej Akademii Ekologii Akustycznej

Instytut Ekologii Akustycznej 2025

WSTĘP

Cel raportu

Niniejszy raport stanowi zestawienie problemów związanych z zanieczyszczeniem hałasem na terenie województwa małopolskiego w latach 2024-2025. Dokument powstał w ramach projektu realizowanego przez wolontariuszy Instytutu Ekologii Akustycznej (dawniej: ORION Organizacja Społeczna / Fundacja Praca Moc Energia), organizacji pożytku publicznego działającej od 2014 roku w obszarze ekologii akustycznej i ochrony przed hałasem.

Celem opracowania jest:

- **Dokumentacja** skali i różnorodności problemów hałasowych w regionie
- **Identyfikacja** głównych źródeł zanieczyszczenia akustycznego (transportowych, przemysłowych, rozrywkowych)
- **Wsparcie** działań interwencyjnych i edukacyjnych prowadzonych przez organizacje społeczne
- **Dostarczenie** materiału źródłowego dla samorządów, instytucji kontrolnych i mediów

Raport nie pretenduje do roli kompleksowej analizy naukowej, ale stanowi praktyczne zestawienie zgłoszeń, interwencji obywatelskich oraz problemów zidentyfikowanych na podstawie dostępnych źródeł publicznych, pomiarów instytucjonalnych oraz mediów lokalnych.

Metodologia i źródła danych

Materiał do niniejszego zestawienia został zgromadzony na podstawie:

1. **Interwencji obywatelskich** zgłoszonych do Instytutu Ekologii Akustycznej w latach 2024-2025
2. **Danych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ)** w Krakowie
3. **Strategicznych map hałasu** sporządzonych dla miast i aglomeracji województwa małopolskiego
4. **Materiałów medialnych** - artykułów prasowych, reportaży telewizyjnych, portali informacyjnych

5. **Dokumentów urzędowych** - uchwał rad miast i sejmiku województwa, programów ochrony środowiska
6. **Pomiarów niezależnych** zleconych przez mieszkańców lub wykonanych przez Instytut

Zakres czasowy obejmuje okres od stycznia 2024 roku do stycznia 2026 roku, ze szczególnym uwzględnieniem roku 2024 i pierwszej połowy 2025 roku.

Zakres tematyczny

Raport obejmuje 24 zidentyfikowane przypadki problemów hałasowych na terenie województwa małopolskiego. Problemy zostały pogrupowane według rodzaju źródła hałasu:

- **Hałas transportowy** (drogowy, kolejowy, lotniczy) - 14 przypadków
- **Hałas przemysłowy** (zakłady produkcyjne, kamieniołomy) - 5 przypadków
- **Hałas z imprez i lokali gastronomicznych** - 2 przypadki
- **Hałas turystyczny** - 1 przypadek
- **Elementy systemowe/regulacyjne** - 2 przypadki

Zdecydowana większość zgromadzonych przypadków dotyczy aglomeracji krakowskiej oraz powiatów południowej części województwa (myślenicki, suski, tatrzański, nowotarski), co odzwierciedla zarówno skalę zurbanizowania tych terenów, jak i aktywność obywatelską mieszkańców.

Kontekst realizacji

Raport powstał jako element działań edukacyjnych i dokumentacyjnych prowadzonych w ramach projektu wolontariackiego Instytutu Ekologii Akustycznej. Dokument ma charakter praktyczny i służyć ma jako materiał referencyjny dla:

- Mieszkańców borykających się z problemem nadmiernego hałasu
- Organizacji społecznych prowadzących interwencje obywatelskie
- Samorządów lokalnych planujących działania ochronne
- Mediów relacjonujących problemy środowiskowe
- Instytucji kontrolnych (WIOŚ, Sanepid, Policja)

Zestawienie to jest kontynuacją działań dokumentacyjnych Instytutu, który od 2019 roku prowadzi ogólnopolski program interwencji obywatelskich w sprawie hałasu, wspierając mieszkańców całej Polski w walce z nadmiernym zanieczyszczeniem akustycznym.

KONTEKST PRAWNY I INSTYTUCJONALNY

Normy hałasu w Polsce – dysonans między prawem a zdrowiem

Polska ochrona przed hałasem opiera się na normach dopuszczalnych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Zgodnie z tymi przepisami, dopuszczalny poziom hałasu w strefach śródmiejskich mieszanych wynosi:

- **68 dB(A)** w porze dnia (6:00-22:00) dla hałasu komunikacyjnego
- **60 dB(A)** w porze nocy (22:00-6:00) dla hałasu komunikacyjnego

W zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej normy są niższe:

- **61 dB(A)** w dzień
- **56 dB(A)** w nocy

Apel Koalicji Polski Alarm Hałasowy

W kwietniu 2025 roku Koalicja Polski Alarm Hałasowy, której członkiem jest Instytut Ekologii Akustycznej, wystosowała list otwarty do Premiera Donalda Tuska z apelem o przywrócenie norm dopuszczalnego hałasu komunikacyjnego sprzed 2012 roku. W 2012 roku resort środowiska „tymczasowo” poluzował normy hałasu, a ówczesny Minister Zdrowia w piśmie z 18 września 2012 roku zaakceptował podwyższenie, **zastrzegając jednocześnie „konieczność ich obniżenia w przyszłości, szczególnie w odniesieniu do pory nocnej”**. Minęło 13 lat. Normy wciąż pozostają „tymczasowo” podwyższone. Na apel Koalicji do dziś nie otrzymano odpowiedzi.

Zalecenia WHO – przepaść 15 decybeli

Światowa Organizacja Zdrowia w swoich wytycznych z 2018 roku (*Environmental Noise Guidelines for the European Region*) zaleca znacznie surowsze limity niż obowiązujące w Polsce:

- **53 dB Lden** dla hałasu drogowego (średnia dobową)
- **45 dB Lnight** dla pory nocnej (hałas drogowy)
- **54 dB Lden** dla hałasu kolejowego
- **45 dB Lnight** dla hałasu kolejowego w nocy

Różnica między polską normą (68 dB) a zaleceniem WHO (53 dB) wynosi **15 decybeli**. W praktyce oznacza to, że polska norma dopuszcza hałas **percepcyjnie około trzy razy głośniejszy** niż poziom bezpieczny dla zdrowia według WHO.

Dla porównania: gdyby stężenie ołowiu w wodzie pitnej przekraczało normę dwukrotnie, ujęcie wodociągowe zostałoby zamknięte w ciągu 24 godzin. Tymczasem hałas przekraczający zalecenia WHO o 15 dB trwa od dekad, bez systemowej reakcji władz.

Problem hałasu niskotonowego – 36% spektrum akustycznego ignorowane

Polskie przepisy stosują wyłącznie tzw. **ważenie A (LA)**, które drastycznie osłabia pomiar dźwięków o częstotliwościach poniżej 1000 Hz. W praktyce oznacza to, że **ponad jedna trzecia funkcjonalnego spektrum akustycznego** – hałas niskotonowy z zakresu 20-250 Hz – jest całkowicie „wymazywana” z oficjalnych pomiarów.

To właśnie te częstotliwości, których nie słyszeć tak wyraźnie, ale które **penetrują nasze ciała, powodując wibracje odczuwalne w jamie brzusznej i klatce piersiowej**, są odpowiedzialne za wiele skutków zdrowotnych. Tradycyjne metody ochrony – nawet drogie okna akustyczne czy słuchawki – są wobec nich bezradne.

Przykład: Rzeczywisty hałas 70 dB przy częstotliwości 31,5 Hz staje się w pomiarze ważonym A zaledwie 30,6 dB(A) – wydaje się nieznaczący, mimo potencjalnych skutków zdrowotnych.

Już w 1999 roku WHO zalecała, aby przy różnicy między pomiarami LC a LA przekraczającej 10-20 dB przeprowadzać dodatkową analizę niskich częstotliwości. **Polska od 26 lat ignoruje te rekomendacje.** Tylko 4 z 27 krajów UE (15%) mają jakiegokolwiek specyficzne regulacje dla hałasu niskotonowego. Niemcy stosują normę DIN 45680 z prostym kryterium: jeśli różnica LC-LA ≥ 20 dB, wymagana jest szczegółowa ocena. Dania ma kompleksowe, wiążące limity obejmujące nawet infradźwięki.

Program Ochrony Środowiska przed Hałasem dla Województwa Małopolskiego 2024

W dniu 1 lipca 2024 roku Sejmik Województwa Małopolskiego **Uchwałą Nr IV/24/24** przyjął nowy Program Ochrony Środowiska przed Hałasem dla województwa małopolskiego (POŚpH).

Cel Programu

Głównym celem POŚpH jest **organizacja działań naprawczych zmierzających do ograniczenia ponadnormatywnego oddziaływania hałasu** oraz zachowanie korzystnych warunków akustycznych środowiska na obszarach, gdzie poziomy dźwięku nie wykraczają poza poziomy dopuszczalne.

Zakres terytorialny

Program obejmuje obszar:

Miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys.:

- Obszar miasta Krakowa o powierzchni 326,84 km²
- Obszar miasta Tarnowa o powierzchni 72,38 km²

Głównych dróg:

- Sieć dróg krajowych na terenie województwa o łącznej długości 1 088,0 km
- Sieć dróg wojewódzkich o łącznej długości 276,7 km

Głównych linii kolejowych:

- 26 odcinków linii kolejowych o łącznej długości 630,0 km

Głównych lotnisk:

- Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice wraz z obszarem oddziaływania o powierzchni 26,3 km²

Metodyka

Obecny POŚpH jest pierwszym sporządzanym w nowej formule po nowelizacji ustawy Prawo Ochrony Środowiska w roku 2019, który wykorzystuje dane ze strategicznych map hałasu opartych na metodyce obliczeń **CNOSSOS-EU** oraz **wskaźnikach zdrowotnych** określających negatywne skutki przebywania w hałasie.

Od obecnej edycji wszystkie programy są opracowywane przez marszałka województwa oraz uchwalane przez sejmik województwa. Zgodnie z art. 119a ust. 9 ustawy POŚ, program jest uchwalany co 5 lat.

Planowane działania

Przykładowe działania zaplanowane w ramach POŚpH to:

- Zmiany nawierzchni na nawierzchnię o lepszych właściwościach akustycznych
- Budowa ekranów akustycznych
- Budowa obwodnic
- Koordynacja sygnalizacji świetlnej
- Sporządzenie analiz akustycznych wraz z koncepcjami rozwiązań
- Analizy możliwości wprowadzenia ograniczeń prędkości

Istotnym źródłem wprowadzenia nowych działań są **zgłoszenia strony społecznej**, przedłożone Marszałkowi bezpośrednio w ramach konsultacji społecznych.

Odpowiedzialność za realizację

Za realizację zadań wskazanych w Programie odpowiedzialni są:

- Zarządzający głównymi drogami (GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich)
- Zarządzający głównymi liniami kolejowymi (PKP PLK)
- Zarządzający głównymi lotniskami (Kraków Airport)
- Prezydenci miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy

Skutki zdrowotne hałasu – twarde dane

Badania naukowe jednoznacznie potwierdzają, że długotrwała ekspozycja na hałas przekraczający 55 dB może prowadzić do:

- **Trwałych deficytów poznawczych i emocjonalnych**, szczególnie u dzieci
- **Chorób układu krążenia** – w Polsce umieralność z powodu chorób serca jest dwukrotnie wyższa niż średnia w UE. Hałas jest jednym z kluczowych czynników ryzyka
- **Zaburzeń snu** – wybudzenia nocne, bezsenność, uczucie przewlekłego zmęczenia
- **Problemów psychicznych** – stany lękowe, depresja, rozdrażnienie
- **Rozwoju cukrzycy typu 2** – potwierdzony związek z długotrwałą ekspozycją na hałas powyżej 55 dB

Według badań szwajcarskich, koszt ekonomiczny samego hałasu drogowego to **2,6 miliarda franków rocznie**. W Polsce te koszty nigdy nie zostały rzetelnie oszacowane.

Źródła:

<https://instytut.ngo/normy-halasu-w-polsce-vs-zalecenia-who/>

<https://powietrze.malopolska.pl/aktualnosci/nowy-program-ochrony-srodowiska-przed-halase-m-dla-wojewodztwa-malopolskiego-zostal-uchwalony>

<https://www.malopolska.pl/urząd-marszałkowski/departamenty/departament-srodowiska/ochrona-przed-halasem>

HAŁAS TRANSPORTOWY

HAŁAS DROGOWY

1. Nowy Targ – Droga Krajowa 47 "Zakopianka"

Identyfikacja lokalizacji:

- Droga Krajowa nr 47 (tzw. "Zakopianka") na odcinku przecinającym Nowy Targ
- Punkty pomiarowe: osiedle Bór, Na Skarpie, ulica Partyzantów, osiedle Niwa
- Gmina Miasto Nowy Targ, powiat nowotarski, województwo małopolskie

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy o charakterze ciągłym, generowany przez intensywny ruch samochodowy na trasie prowadzącej do Zakopanego. Problem nasilił się po oddaniu do użytku nowego odcinka zakopianki, który przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie gęstej zabudowy mieszkaniowej. Mieszkańcy narzekają na hałas utrudniający odpoczynek zarówno w dzień, jak i w nocy.

Dane pomiarowe:

W dniach 6-8 maja 2025 roku firma Eko-Akustyka przeprowadziła na zlecenie Urzędu Miasta Nowy Targ pomiary emisji hałasu w czterech lokalizacjach: na osiedlu Bór, Na Skarpie, osiedle Niwa oraz przy ul. Partyzantów. Pomiary trwały 24 godziny w każdym punkcie pomiarowym, aby ocenić poziom hałasu zarówno w dzień jak i w nocy. Koszt pomiarów wyniósł 11 000 zł. Wyniki pomiarów mają być podstawą do podjęcia decyzji o budowie ekranów akustycznych. Dodatkowo, w kwietniu 2025 roku własne pomiary przeprowadziła również Instytut Ekologii Akustycznej na zaproszenie radnego Mariusza Wciśło. Badania prowadzone były od czwartku do soboty w kilku punktach osiedli.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców czterech głównych osiedli położonych wzdłuż trasy: Bór, Na Skarpie, Niwa oraz przy ul. Partyzantów. Szacunkowo dotyczy to kilkuset mieszkańców domów jednorodzinnych i wielorodzinnych w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają utrudnienie w normalnym funkcjonowaniu, problemy z zasypianiem i wybudzenia nocne. Hałas zakłóca wypoczynek i wpływa negatywnie na komfort życia codziennego.

Historia problemu i podjęte działania:

Problem nasilił się po oddaniu do użytku nowego odcinka zakopianki. Początkowo miasto próbowało zlecić pomiary Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Krakowie, jednak bez powodzenia. Ostatecznie miasto zdecydowało się wyłonić firmę zewnętrzną. 14 marca 2025 roku odbyło się spotkanie w sprawie wykonania pomiarów. Zgodnie z przepisami, miarodajne badania w ramach procedury odbiorowej inwestycji powinny być przeprowadzone rok po zakończeniu inwestycji przez GDDKiA – czyli jesienią 2025 roku. Dopiero te wyniki mogą być podstawą do decyzji o budowie ekranów akustycznych przez zarządcę drogi.

Status prawny i instytucjonalny:

Zarządcą drogi krajowej nr 47 jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA). To GDDKiA odpowiada za ewentualne działania naprawcze, w tym budowę ekranów akustycznych, jeśli pomiary wykażą przekroczenia norm.

Rekomendacje:

- Przeprowadzenie kompleksowych pomiarów przez GDDKiA zgodnie z procedurami odbiorowymi inwestycji
- W przypadku stwierdzenia przekroczeń – budowa ekranów akustycznych wzdłuż najbardziej narażonych odcinków
- Monitorowanie sytuacji akustycznej w kolejnych latach ze względu na rosnący ruch turystyczny

Źródła:

- <https://www.nowy-targ.pl/miasto-nowy-targ/aktualnosci/informacja-dotyczaca-pomiarow-emisji-halasu-do-srodowiska-od-drogi-krajowej-47-na-terenie-gminy-miasto-nowy-targ>
- <https://podhale24.pl/aktualnosci/arttykul/106599/Zakonczyly-sie-pomiary-halasu-na-nowej-zakopiance-w-Nowym-Targu-i-Lasku.html>

2. Kraków Bieżanów-Prokocim i Osiedle Złocień – Autostrada A4 i Droga S7**Identyfikacja lokalizacji:**

- Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim, Kraków
- Osiedle Złocień
- Bezpośrednie sąsiedztwo autostrady A4 i planowanej drogi ekspresowej S7
- Obszar miejski o gęstej zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy o charakterze ciągłym, 24-godzinny, pochodzący z autostrady A4 – jednej z najważniejszych tras transeuropejskich przebiegających przez południową Polskę. Problem istnieje od czasu otwarcia autostrady w 2009 roku, ale w kolejnych latach uległ znacznemu nasileniu ze względu na wzrost natężenia ruchu oraz rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej w pobliżu trasy. Dodatkowym źródłem hałasu będzie planowana droga ekspresowa S7.

Dane pomiarowe:

Strategiczne Mapy Hałasu Krakowa z 2022 roku wskazują na przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w rejonie Bieżanowa-Prokocimia. Mieszkańcy od lat zgłaszają problem nadmiernego hałasu utrudniającego funkcjonowanie.

Skala problemu:

Problem dotyczy kilku tysięcy mieszkańców dzielnicy Bieżanów-Prokocim oraz osiedla Złocień. W zasięgu oddziaływania hałasu od A4 znajdują się zarówno budynki wielorodzinne, jak i domy jednorodzinne.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy od lat zgłaszają problemy ze snem, wybudzenia nocne, niemożność normalnego wypoczynku. Hałas wpływa negatywnie na jakość życia, utrudnia naukę dzieciom oraz pracę zdalną. Starsze osoby zgłaszają problemy z nadciśnieniem i chorobami układu krążenia potęgowane przez stres akustyczny.

Historia problemu i podjęte działania:

Mieszkańcy od kilkunastu lat apelują o dodatkowe zabezpieczenia akustyczne. Dzięki determinacji lokalnej społeczności, zaangażowaniu samorządu (zwłaszcza radnych dzielnicy XII) oraz pozytywnej decyzji GDDKiA, udało się doprowadzić do podpisania umowy na budowę ekranów akustycznych. W czerwcu 2025 roku GDDKiA podpisała umowę na budowę 400 metrów ekranów akustycznych na odcinku między węzłem Kraków Wieliczka a ulicą Nad Serafą.

Status prawny i instytucjonalny:

Zarządcą autostrady A4 jest GDDKiA. Inwestycja w ekrany akustyczne została wyceniona na 2,5 mln zł. Wykonawcą jest Przedsiębiorstwo Budowlano-Uslugowe GOMIBUD Sp. z o.o. Prace mają zakończyć się w 2025 roku.

Rekomendacje:

- Dokończenie rozpoczętej inwestycji w ekrany akustyczne
- Monitoring skuteczności zainstalowanych ekranów

- Rozważenie budowy dodatkowych odcinków ekranów na innych fragmentach autostrady przebiegającej przez Kraków
- Planowanie rozwiązań akustycznych dla przyszłej S7 już na etapie projektowania

Źródła:

- https://krakow.pl/dzielnica_xii_biezanow-prokocim/296682,2326,komunikat,cisza_dla_krakowa_ekrany_akustyczne_wzdłuż_a4_w_krakowie.html
- <https://nbi.com.pl/wiadomosci/budowa-ekranow-akustycznych-a4-krakow/>

3. Kraków – Węzeł Wieliczka-Nad Serafą (Autostrada A4)

Identyfikacja lokalizacji:

- Odcinek autostrady A4 między węzłem Kraków Wieliczka a ulicą Nad Serafą
- Południowo-wschodnia część Krakowa
- Obszar miejski z nową zabudową mieszkaniową

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy ciągły, generowany przez ruch na autostradzie A4. Fragment ten został oddany do użytku w 2009 roku, jednak w kolejnych latach sytuacja akustyczna uległa znacznemu pogorszeniu ze względu na rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej w pobliżu trasy oraz wzrost natężenia ruchu.

Dane pomiarowe:

Według Strategicznej Mapy Hałasu Krakowa w rejonie tym występują przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu środowiskowego.

Skala problemu:

Szacunkowo problem dotyczy kilkuset mieszkańców nowych osiedli powstałych w ostatniej dekadzie w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają problemy ze snem, szczególnie w porze nocnej. Hałas utrudnia normalne funkcjonowanie, odpoczynek oraz pracę zdalną.

Historia problemu i podjęte działania:

Mieszkańcy od lat apelowali o dodatkowe zabezpieczenia dźwiękochłonne. Dzięki determinacji lokalnej społeczności i zaangażowaniu samorządu, w czerwcu 2025 roku doszło do

podpisania umowy na budowę ekranów akustycznych. GDDKiA podpisała kontrakt z Przedsiębiorstwem Budowlano-Usługowym GOMIBUD Sp. z o.o. na realizację inwestycji za kwotę 2 480 400 zł.

Status prawny i instytucjonalny:

Za realizację odpowiada GDDKiA. Ekran akustyczny o długości 400 metrów mają być zbudowane po lewej stronie jezdni (w kierunku Krakowa). Będą zielone, o odpowiedniej chłonności akustycznej, zgodnej z obowiązującymi normami. Znaczna część ekranów zostanie zbudowana na istniejącym nasypie, co zmniejsza ryzyko opóźnień. Prace mają zakończyć się jeszcze w 2025 roku.

Rekomendacje:

- Terminowe zakończenie inwestycji
- Przeprowadzenie pomiarów kontrolnych po zakończeniu budowy ekranów
- Monitoring długoterminowy skuteczności rozwiązań

Źródła:

- https://krakow.pl/dzielnica_xii_biezanow-prokocim/296682,2326,komunikat,cisza_dla_krakowa_ekrany_akustyczne_wzdłuż_a4_w_krakowie.html
- <https://nbi.com.pl/wiadomosci/budowa-ekranow-akustycznych-a4-krakow/>

4. Wieliczka – Autostrada A4

Identyfikacja lokalizacji:

- Gmina Wieliczka, powiat wielicki
- Zabudowa mieszkaniowa w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A4
- Teren częściowo miejski, częściowo podmiejski

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy ciągły od autostrady A4, będącej jedną z głównych arterii komunikacyjnych Polski południowej. Problem dotyczy mieszkańców domów położonych w pobliżu trasy, którzy narzekają na nadmierny hałas utrudniający normalne funkcjonowanie.

Dane pomiarowe:

Mieszkańcy zgłaszają przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu, jednak brak jest aktualnych, kompleksowych pomiarów dla tego odcinka.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej w Wieliczce położonej wzdłuż autostrady. Szacunkowo kilkuset osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Zgłaszane są problemy ze snem, wybudzenia nocne, utrudnienie w odpoczynku. Mieszkańcy podkreślają, że hałas jest szczególnie uciążliwy w nocy.

Historia problemu i podjęte działania:

Mieszkańcy Wieliczki od lat domagają się naprawy starych i budowy nowych ekranów akustycznych. Petycje mieszkańców są składane wspólnie z mieszkańcami sąsiednich dzielnic Krakowa (Bieżanów-Prokocim). W 2024 roku sprawa była poruszana w mediach i na sesjach Rady Miasta Krakowa oraz władz Wieliczki.

Status prawny i instytucjonalny:

Za stan ekranów akustycznych odpowiada GDDKiA jako zarządca autostrady A4. Niezbędne jest przeprowadzenie pomiarów oraz analiza stanu technicznych istniejących ekranów.

Rekomendacje:

- Przeprowadzenie kompleksowych pomiarów hałasu na odcinku przecinającym Wieliczkę
- Ocena stanu technicznego istniejących ekranów akustycznych
- W przypadku stwierdzenia przekroczeń – budowa nowych lub naprawa istniejących ekranów

Źródła:

- <https://gazetakrakowska.pl/halas-z-autostrady-a4-dokucza-mieszkancom-krakowa-i-wieliczki-domagaja-sie-naprawy-starych-i-budowy-nowych-ekranow-akustycznych/ar/c15-18851050>

5. Kraków Tyniec – Obwodnica (stopień wodny Kościuszko)**Identyfikacja lokalizacji:**

- Dzielnic Kraków-Dębniki, rejon Tyńca
- Okolice stopnia wodnego Kościuszko
- Zabudowa mieszkaniowa w sąsiedztwie obwodnicy południowej Krakowa

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy ciągły od ruchu na obwodnicy Krakowa. Problem został zidentyfikowany przez radnego Mariusza Sobieraja, który wielokrotnie podnosił sprawę nadmiernego hałasu drogowego dokuczającego mieszkańcom tej części miasta.

Dane pomiarowe:

Strategiczna Mapa Hałasu Krakowa wskazuje na przekroczenia norm w tym rejonie. Brak jest szczegółowych, aktualnych pomiarów wykonanych bezpośrednio na zlecenie mieszkańców.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej w rejonie Tyńca. Szacunkowo kilkuset mieszkańców.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają problemy z hałasem utrudniającym odpoczynek, pracę oraz sen. Szczególnie uciążliwy jest hałas nocny.

Historia problemu i podjęte działania:

Radny Mariusz Sobieraj wielokrotnie podnosił sprawę na sesjach Rady Miasta Krakowa oraz w komisjach. W 2024 roku problem był przedmiotem interpelacji i petycji mieszkańców. Trwają rozmowy na temat możliwości budowy ekranów akustycznych.

Status prawny i instytucjonalny:

Za obwodnicę Krakowa odpowiada GDDKiA. Niezbędne jest przeprowadzenie pomiarów oraz ocena możliwości budowy ekranów akustycznych.

Rekomendacje:

- Przeprowadzenie pomiarów hałasu w punktach najbardziej narażonych
- Analiza możliwości budowy ekranów akustycznych
- Rozważenie innych rozwiązań technicznych (nawierzchnia cicha, ograniczenie prędkości)

Źródła:

<https://gazetakrakowska.pl/nieznosny-halas-w-krakowie-przy-obwodnicy-autostradowej-trwa-walka-o-ekrany-akustyczne-ciagle-pojawiaja-sie-nowe-problemy/ar/c1-18887478>

6. Kraków – ulica Krokusowa

Identyfikacja lokalizacji:

- Ulica Krokusowa, dzielnica Kraków-Podgórze
- Obszar miejski z intensywną zabudową mieszkaniową wielorodzinną
- W pobliżu lokalizacja dużej inwestycji budowlanej

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy oraz budowlany. Mieszkańcy narzekają na brak ekranów akustycznych mimo rozbudowy infrastruktury w okolicy. Problem został nagłośniony w lutym 2025 roku przez Gazetę Krakowską, która opisała mieszkańców jako "więźniów hałasu".

Dane pomiarowe:

Brak szczegółowych pomiarów. Mieszkańcy zgłaszają, że hałas jest szczególnie uciążliwy w godzinach szczytu komunikacyjnego oraz podczas prac budowlanych.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców bloków przy ulicy Krokusowej. Szacunkowo kilkuset osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy określają swoją sytuację jako bycie "więźniami hałasu". Zgłaszają problemy ze snem, stres, niemożność normalnego funkcjonowania w swoich domach.

Historia problemu i podjęte działania:

Problem nasilił się w związku z wielką inwestycją w okolicy. Mieszkańcy apelują do władz miasta o budowę ekranów akustycznych. Sprawa była poruszana w mediach w lutym 2025 roku.

Status prawny i instytucjonalny:

Sprawa leży w kompetencji Gminy Kraków oraz inwestora prowadzącego prace budowlane. Niezbędne są pomiary oraz analiza możliwości rozwiązań akustycznych.

Rekomendacje:

- Przeprowadzenie pomiarów hałasu
- Analiza możliwości budowy ekranów akustycznych lub innych rozwiązań technicznych
- Nadzór nad pracami budowlanymi w kontekście norm hałasu

Źródła:

- <https://gazetakrakowska.pl/wiezniowie-halasu-wielka-inwestycja-w-krakowie-stala-sie-uciazliwa-dla-mieszkancow-jeszcze-zanim-powstala/ar/c1-19056419>

7. Tarnów – ulica Wodna (kostka granitowa)

Identyfikacja lokalizacji:

- Ulica Wodna, Tarnów
- Droga zbudowana z kostki granitowej jeszcze w okresie międzywojennym
- Obszar miejski z zabudową mieszkaniową i przemysłową

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy generowany przez pojazdy przejeżdżające po wyeksploatowanej kostce granitowej. Nawierzchnia jest w opłakanym stanie – posiada liczne krzywizny, ubytki i zagłębienia, w których gromadzi się woda. Szczególnie uciążliwy jest hałas od samochodów dostawczych załadowanych złomem obsługujących pobliskie zakłady metalowe. Dzienny ruch wynosi od kilkuset do tysiąca pojazdów.

Dane pomiarowe:

Brak oficjalnych pomiarów. Mieszkańcy opisują hałas jako "ogromny", "przeraźliwe skrzypienia jak z horroru", które budzą małe dzieci, zakłócają spokój osobom starszym i utrudniają funkcjonowanie.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców budynków położonych wzdłuż ulicy Wodnej. Szacunkowo kilkudziesięciu gospodarstw domowych.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Hałas budzi małe dzieci, zakłóca spokój osobom starszym, utrudnia normalne funkcjonowanie. Mieszkańcy zgłaszają problemy ze snem oraz stres związany z ciągłym narażeniem na hałas.

Historia problemu i podjęte działania:

Od kilkunastu lat mieszkańcy apelują do władz miasta o remont lub wymianę uciążliwej nawierzchni. W październiku 2025 roku sprawa była przedmiotem interwencji Radia RDN. Władze miasta zapowiedziały analizę sytuacji, jednak nie złożyły konkretnych obietnic co do terminu remontu ze względu na ograniczenia finansowe.

Status prawny i instytucjonalny:

Za stan drogi odpowiada Gmina Tarnów. Remont wymaga znacznych nakładów finansowych, co opóźnia realizację.

Rekomendacje:

- Wymiana nawierzchni z kostki granitowej na asfaltową
- Wprowadzenie progów zwalniających
- Ograniczenie prędkości w tym rejonie
- Rozważenie ograniczenia ruchu ciężkich pojazdów (zwłaszcza transportu złomu) w godzinach nocnych

Źródła:

- <https://rdn.pl/389858/mieszkanicy-ulicy-wodnej-maja-dosc-halasu/>

8. Kraków Płaszów – ulica Lipska**Identyfikacja lokalizacji:**

- Ulica Lipska, dzielnica Kraków-Podgórze, rejon Płaszowa
- Obszar miejski z gęstą zabudową mieszkaniową wielorodzinną
- Ważny węzeł komunikacyjny Krakowa

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy, tramwajowy oraz budowlany. Problem jest złożony – oprócz ruchu samochodowego, mieszkańcy narzekają na hałas od tramwajów jadących po nieoszlifowanych szynach oraz prace budowlane prowadzone w okolicy.

Dane pomiarowe:

Mieszkańcy zgłaszają, że hałas jest szczególnie uciążliwy w godzinach szczytu komunikacyjnego. Brak szczegółowych pomiarów wykonanych na zlecenie mieszkańców.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców bloków przy ulicy Lipskiej oraz okolicznych ulicach. Szacunkowo kilku tysięcy osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają problemy ze snem, wybudzenia nocne, stres oraz niemożność normalnego odpoczynku. Szczególnie uciążliwy jest hałas tramwajowy.

Historia problemu i podjęte działania:

We wrześniu 2025 roku sprawa była przedmiotem materiału w Radiu Kraków. Mieszkańcy skarżyli się na sytuację, miasto odpowiedziało, że pracuje nad rozwiązaniami. Trwają prace nad oszlifowaniem szyn tramwajowych oraz innymi rozwiązaniami technicznymi.

Status prawny i instytucjonalny:

Za stan infrastruktury tramwajowej odpowiada Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie (ZIKiT). Za drogi odpowiada Gmina Kraków.

Rekomendacje:

- Oszlifowanie szyn tramwajowych
- Zastosowanie podkładów antywibracyjnych
- Monitoring hałasu drogowego i rozważenie ograniczenia prędkości lub innych rozwiązań technicznych

Źródła:

- <https://www.radiokrakow.pl/aktualnosci/krakow/halas-w-plaszowie-mieszkancy-sie-skarza-miasto-odpowiada/>

9. Radłów – ulica Biskupska/Kolejowa (powiat tarnowski)**Identyfikacja lokalizacji:**

- Ulice Biskupska i Kolejowa w Radłowie
- Powiat tarnowski, gmina Radłów
- Obszar podmiejski z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy ciągły, generowany przez ruch na drogach przebiegających przez centrum miejscowości. Problem został zidentyfikowany w ramach oceny stanu akustycznego środowiska przeprowadzonej przez WIOŚ.

Dane pomiarowe:

Według Oceny stanu akustycznego środowiska na terenie województwa małopolskiego za rok 2022 (opublikowanej w 2024 roku przez GIOŚ), w Radłowie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu:

→ **Dzień: przekroczenie o 5 dB**

→ **Noc: przekroczenie o 4,4 dB**

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców zabudowy położonej wzdłuż ulic Biskupskiej i Kolejowej. Szacunkowo kilkudziesięciu do kilkuset osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Przekroczenia norm w porze nocnej wskazują na poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Długotrwała ekspozycja na hałas przekraczający normy prowadzi do problemów ze snem, chorób układu krążenia oraz pogorszenia stanu psychicznego.

Historia problemu i podjęte działania:

Problem został zidentyfikowany w ramach obowiązkowego monitoringu środowiska prowadzonego przez WIOŚ. Dane z 2022 roku zostały opublikowane w 2024 roku. Brak informacji o podjętych działaniach naprawczych.

Status prawny i instytucjonalny:

Za stan dróg odpowiada Gmina Radłów oraz Zarząd Dróg Powiatowych. Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska przed Hałasem dla województwa małopolskiego, niezbędne jest podjęcie działań naprawczych.

Rekomendacje:

- Analiza możliwości budowy ekranów akustycznych
- Zastosowanie nawierzchni cichej
- Ograniczenie prędkości w porze nocnej
- Monitoring skuteczności wprowadzonych rozwiązań

Źródła:

- <https://www.gov.pl/web/gios/hałas-malopolskie>

10. Kraków – dane zbiorcze (Strategiczna Mapa Hałasu 2022)

Identyfikacja lokalizacji:

- Obszar całego miasta Krakowa
- Wszystkie dzielnice objęte Strategiczną Mapą Hałasu
- Miasto na prawach powiatu, stolica województwa małopolskiego

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy dominujący, w mniejszym stopniu kolejowy, tramwajowy i przemysłowy. Według Strategicznej Mapy Hałasu Krakowa z 2022 roku, hałas drogowy jest głównym źródłem zanieczyszczenia akustycznego w mieście. Problem ma charakter systemowy i dotyczy większości głównych arterii komunikacyjnych.

Dane pomiarowe:

Według Strategicznej Mapy Hałasu Krakowa z 2022 roku:

- **20 700 osób** jest narażonych na hałas przekraczający dopuszczalne normy
- Główne źródło: hałas drogowy
- Rejony szczególnie narażone: okolice autostrady A4, obwodnicy, głównych arterii (al. Krakowska, al. Powstańców Śląskich, ul. Wielicka)

Skala problemu:

Problem ma charakter ogólnomiejski i dotyczy kilkudziesięciu tysięcy mieszkańców Krakowa. Najbardziej narażone są osoby mieszkające w pobliżu głównych tras komunikacyjnych.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Długotrwała ekspozycja na hałas przekraczający normy prowadzi do chorób układu krążenia, problemów ze snem, stresu oraz pogorszenia jakości życia. Kraków jest jednym z najgłośniejszych miast w Polsce.

Historia problemu i podjęte działania:

Strategiczne Mapy Hałasu są sporządzane co 5 lat zgodnie z wymogami prawa unijnego i polskiego. Ostatnia mapa z 2022 roku stanowi podstawę do działań naprawczych określonych w Programie Ochrony Środowiska przed Hałasem. Miasto podejmuje różne działania: budowa ekranów akustycznych, stosowanie nawierzchni cichej, wprowadzenie uchwały antyhałasowej (2025).

Status prawny i instytucjonalny:

Za ochronę przed hałasem w Krakowie odpowiada Prezydent Miasta Krakowa. Program Ochrony Środowiska przed Hałasem dla Krakowa określa działania naprawcze. Za drogi

krajowe i autostrady odpowiada GDDKiA, za drogi wojewódzkie – Zarząd Dróg Wojewódzkich, za drogi miejskie – Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu.

Rekomendacje:

- Kontynuacja budowy ekranów akustycznych przy głównych trasach
- Stosowanie nawierzchni cichej przy remontach dróg
- Rozwój transportu publicznego jako alternatywy dla ruchu samochodowego
- Wprowadzenie stref ograniczonego ruchu w centrum miasta
- Monitoring skuteczności działań naprawczych

Źródła:

- <https://gazetakrakowska.pl/mapa-halasu-krakowa-najwiecej-osob-jest-narazonych-na-oddziaływanie-halasu-drogowego-gdzie-najtrudniej-zyje-sie-mieszkancom-krakowa/ar/c1-17212844>
- <https://www.krakow.pl/srodowisko/13140,artykul,strategiczna-mapa-halasu-miasta-krakowa.html>

11. Skawina – różne źródła hałasu drogowego

Identyfikacja lokalizacja:

- Gmina Skawina, powiat krakowski
- Obszar miejsko-podmiejski położony na południowy-zachód od Krakowa
- Zabudowa mieszkaniowa mieszana (jednorodzinna i wielorodzinna)

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas drogowy pochodzący z różnych źródeł – drogi krajowe, wojewódzkie oraz lokalne. Problem został zidentyfikowany w ramach petycji mieszkańców zgłoszonej lokalnym władzom.

Dane pomiarowe:

Brak szczegółowych pomiarów wykonanych na zlecenie mieszkańców. Problem został zidentyfikowany na podstawie zgłoszeń społecznych.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców Skawiny mieszkających przy głównych trasach komunikacyjnych. Szacunkowo kilkuset osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają problemy z hałasem utrudniającym normalne funkcjonowanie. Szczególnie uciążliwy jest hałas w porze nocnej.

Historia problemu i podjęte działania:

W 2024 roku mieszkańcy złożyli petycję dotyczącą problemu hałasu. Sprawa była poruszana na lokalnych forach internetowych oraz w mediach społecznościowych (InfoSkawina). Gmina Skawina przygotowuje Gminny Program Rewitalizacji na lata 2024-2030, w którym uwzględni problematykę hałasu.

Status prawny i instytucjonalny:

Za stan dróg odpowiadają odpowiednio: GDDKiA (drogi krajowe), Zarząd Dróg Wojewódzkich (drogi wojewódzkie) oraz Gmina Skawina (drogi lokalne).

Rekomendacje:

- Przeprowadzenie kompleksowych pomiarów hałasu
- Identyfikacja źródeł przekroczeń norm
- Analiza możliwości rozwiązań technicznych (ekrany, nawierzchnia cicha, ograniczenia prędkości)
- Uwzględnienie problematyki hałasu w dokumentach planistycznych gminy

Źródła:

- <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1141813587953438&id=100063744214483&set=a.495949345873202>
- <https://www.gminaskawina.pl/assets/skawina/media/files/d408bbe6-7216-4708-aa6b-c51ef129522c/gpr-skawina-2024-2030-projekt-18-04.pdf>

HAŁAS TRANSPORTOWY

HAŁAS KOLEJOWY

1. Wolbrom (Zarzecze) – Linia Kolejowa LHS nr 65

Identyfikacja lokalizacji:

- Sołectwo Zarzecze, gmina Wolbrom, powiat olkuski, województwo małopolskie
- Linia kolejowa LHS (Linia Hutnicza Szerokotorowa) nr 65 relacji Sławków-Hrubieszów
- Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wzdłuż linii kolejowej
- Dotyczy również miejscowości: Gołaczewy (ul. Piaski) oraz Chrzastowice

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas kolejowy o charakterze ciągłym (24h na dobę) i impulsowym, generowany przez pociągi towarowe linii LHS przewożące głównie rudę żelaza i węgiel. Problem nasilił się dramatycznie od 2018 roku, kiedy po remoncie linii i zainstalowaniu automatycznych zapór na przejeździe w Kaliszu, zniesiono dotychczas obowiązujące czasowe ograniczenie prędkości. Hałas jest generowany przede wszystkim przez elementy jezdne (obręcze stalowych kół wagonów) nadmiernie wyeksploatowane, zniekształcone (tzw. wypłaszczenia).

Dane pomiarowe:

- **Pomiar chwilowy w czasie przejazdu pociągu: 98 dB** (jednostki certyfikowane)
- **Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie: 99,9 dB** (dopuszczalna wartość to ok. 65 dB)
- **Przekroczenie norm wynosi około 30-35 decybeli**
- Pomiary WIOŚ wykazały przekroczenia w porze **nocnej o około 2-4 dB**

Charakterystyczne jest, że podczas oficjalnych pomiarów zapowiadanych przez instytucje kontrolne, pociągi jeździły znacznie wolniej niż normalnie, co zaniżało wyniki. Mieszkańcy dysponują własnymi nagraniami video dokumentującymi rzeczywiste warunki akustyczne.

Skala problemu:

Problem dotyczy kilkuset mieszkańców sołectw: Zarzecze (ul. Blok), Gołaczewy (ul. Piaski) oraz Chrzastowice. Domy położone są w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej, często w odległości kilkudziesięciu metrów od torów.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Dyskomfort w korzystaniu ze środowiska**
- **Wybudzenia nocne**, bezsenność, uczucie ciągłego zmęczenia
- **Rozdrażnienie i pobudzenie nerwowe**
- **Niemożliwość prowadzenia normalnej rozmowy** podczas przejazdu składów

Skutki materialne:

- **Liczne pęknięcia ścian, stropów w budynkach mieszkalnych i gospodarczych**
- **Drżenie gruntu** odczuwalne przez mieszkańców
- **Uszkodzenia konstrukcji budynków** spowodowane wibracjami

Historia problemu i podjęte działania:

Pierwsze pisma w sprawie do władz lokalnych pochodzą z **2004 roku**. Problem nasilił się dramatycznie w **2018 roku** po remoncie linii nr 65 i przywróceniu pełnej prędkości biegu pociągów. Mieszkańcy prowadzili liczne interwencje do:

- Urzędu Transportu Kolejowego (UTK) - odpowiedzialnego za dopuszczenia taboru kolejowego do użytkowania
- WIOŚ Kraków
- Starostwa Powiatowego w Olkuszu
- Burmistrza Wolbromia (brak odpowiedzi)

W **lipcu 2022 roku** problem był tematem reportażu w programie "Polsat Interwencje". Po ponad roku oczekiwania mieszkańcy otrzymali odpowiedź, że decyzją starosty **LHS została zobligowana do pomiaru hałasu co pięć lat** - co mieszkańcy uznali za niewystarczające.

Interwencja Instytutu Ekologii Akustycznej:

W **grudniu 2024 roku** zgłoszenie zostało przyjęte przez Instytut Ekologii Akustycznej. Interwencja jest w przygotowaniu.

Status prawny i instytucjonalny:

- Zarządcą linii jest spółka **PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa Sp. z o.o.** z siedzibą w Zamościu
- Nadzór nad eksploatacją taboru sprawuje **Urząd Transportu Kolejowego (UTK)**
- Kontrolę norm hałasu prowadzi **WIOŚ Kraków**

Zgodnie z decyzją wojewody, PKP LHS była zobowiązana do wykonania ekranów akustycznych przy niektórych ulicach w Olkuszu, jednak problem w Zarzeczu nie został rozwiązany.

Rekomendacje:

Mieszkańcy wnioskują od lat o:

- **Ograniczenie prędkości do 40 km/h** na odcinku zabudowanym
- **Wymianę zużytego taboru** (wyeksploatowanych kół wagonów z wypłaszczeniami)
- **Regularny monitoring stanu technicznego składów** przed dopuszczeniem do ruchu
- **Szlifowanie szyn** w celu zmniejszenia hałasu
- **Budowę ekranów akustycznych** wzdłuż odcinka przebiegającego przez zabudowania

Źródła:

Zgłoszenie interwencyjne do Instytutu Ekologii Akustycznej (grudzień 2024)

- <https://instytut.ngo/interwencje/>
- <https://www.fakt.pl/wydarzenia/polska/krakow/zarzecze-przez-nadjezdzajace-pociagi-pekaja-im-domy-blagaja-o-pomoc/1cxdq0v>
- <https://interwencja.polsatnews.pl/reportaz/2022-07-05/pociagi-towarowe-przyspieszyly-az-trzesa-sie-domy/>
- <https://gazetaolkuska.pl/halas-drgania-i-pekajace-siany-mieszkancy-apeluja-o-interwencje-w-sprawie-linii-kolejowej-lhs/>

2. Kraków – Tramwaje (nieoszlifowane szyny)

Identyfikacja lokalizacji:

- Różne lokalizacje w Krakowie, szczególnie:
 - Ulica Lipska (Płaszów)
 - Pętla tramwajowa Mały Płaszów
 - Inne trasy tramwajowe w mieście
- Obszar miejski z gęstą zabudową mieszkaniową

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas szynowy o charakterze impulsowym i ciągłym, generowany przez tramwaje jadące po nieoszlifowanych szynach. Problem ma charakter systemowy i dotyczy wielu lokalizacji w Krakowie. Szczególnie uciążliwe są:

- **Skrzypienie i zgrzytanie** tramwajów na zakrętach
- **Hałas od zużytych falistych szyn**
- **Wibracje** przenoszone na budynki

Dane pomiarowe:

Według zgłoszeń mieszkańców, hałas jest szczególnie uciążliwy w godzinach szczytu komunikacyjnego. Brak szczegółowych pomiarów wykonanych na zlecenie mieszkańców w 2024-2025 roku. Strategiczna Mapa Hałasu Krakowa identyfikuje transport tramwajowy jako jedno ze źródeł hałasu miejskiego.

Skala problemu:

Problem ma charakter ogólnomiejski. Dotyczy tysięcy mieszkańców Krakowa mieszkających wzdłuż tras tramwajowych. Szczególnie narażone są osoby mieszkające przy pętlach tramwajowych oraz zakrętach, gdzie hałas jest najbardziej intensywny.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Problemy ze snem i wybudzenia nocne** (zwłaszcza przy trasach z nocną komunikacją)
- **Stres** związany z nagłymi, ostrymi dźwiękami
- **Niemożliwość normalnego odpoczynku** w mieszkaniach przy trasach tramwajowych
- **Wibracje** odczuwalne w budynkach

Historia problemu i podjęte działania:

Problem nieoszlifowanych szyn tramwajowych jest w Krakowie znany od lat. We wrześniu 2025 roku sprawa była poruszana przez Radio Kraków w kontekście hałasu na ulicy Lipskiej w Płaszowie. Miasto odpowiedziało, że pracuje nad rozwiązaniami.

W obrębie pętli tramwajowej Mały Płaszów stwierdzono **miejskowe ogniska występowania zużycia falistego szyn**, które zostały uwzględnione w najbliższych planach dotyczących prac konserwacyjnych.

Dodatkowo, w Krakowie występują także problemy techniczne związane z wybrzuszeniem szyn w okresie letnim (wysokie temperatury), co dodatkowo komplikuje sytuację.

Status prawny i instytucjonalny:

Za stan infrastruktury tramwajowej w Krakowie odpowiada:

- **Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie (ZIKiT)** - zarządza torami tramwajowymi
- **MPK S.A. Kraków** - eksploatuje tabor tramwajowy

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, normy dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym są takie same jak dla dróg i linii kolejowych.

Rekomendacje:

- **Regularne szlifowanie szyn tramwajowych** zgodnie z harmonogramem konserwacji
- **Zastosowanie podkładów antywibracyjnych** na odcinkach szczególnie narażonych
- **Monitoring stanu technicznego szyn** z wykorzystaniem nowoczesnych technologii
- **Modernizacja taboru** - wymiana starszych tramwajów na nowsze, cichsze modele
- **Wprowadzenie ograniczeń prędkości** w newralgicznych punktach (pętle, osiedla mieszkaniowe)
- **Budowa ekranów akustycznych** przy pętlach tramwajowych zlokalizowanych w pobliżu zabudowy mieszkaniowej

Źródła:

- <https://www.radiokrakow.pl/aktualnosci/krakow/halas-w-plaszowie-mieszkancy-sie-skarza-miasto-odpowiada/>
- <https://dziennikpolski24.pl/halas-z-petli-tramwajowej-mieszkancy-malego-plaszowa-maja-dosc-uczuliwosci-krakow-sytuacja-w-normie/ar/c1-17429738>
- <https://www.krakow.pl/srodowisko/13140,artykul,strategiczna-mapa-halasu-miasta-krakowa.html>

HAŁAS TRANSPORTOWY

HAŁAS LOTNICZY

C. HAŁAS LOTNICZY

1. Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice

Identyfikacja lokalizacji:

- Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice
- Obszar Ograniczonego Użytkowania (OOU) obejmujący tereny gmin: Kraków, Zabierzów i inne okoliczne miejscowości
- Strefa oddziaływania akustycznego o powierzchni 26,3 km²
- Obszary mieszkaniowe w bezpośrednim sąsiedztwie lotniska, m.in. ulica Balicka i okoliczne ulice

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas lotniczy o charakterze impulsowym i okresowym, generowany przez starty i lądowania samolotów pasażerskich i cargo, rozgrzewanie silników samolotów, ruch naziemny oraz operacje techniczne. Problem ma charakter całodobowy – pierwsze samoloty zaczynają rozgrzewać silniki już około 4:00 rano, a ostatnie lądowania następują nawet o 1-2 w nocy.

Mieszkańcy podkreślają szczególną uciążliwość hałasu w porze nocnej oraz w godzinach wczesno-porannych. Każdy start samolotu generuje hałas na poziomie **120-130 dB** w najbliższym otoczeniu lotniska, co powoduje wybudzenia i uniemożliwia normalny sen.

Dane pomiarowe:

Według **Strategicznej Mapy Hałasu lotniska Kraków-Balice 2023** (metodyka CNOSSOS-EU):

Narażenie na przekroczenia wskaźnika LDWN (dobowy):

- Powierzchnia obszarów z przekroczeniami
- Liczba lokali mieszkalnych w strefie przekroczeń
- Liczba mieszkańców narażonych na przekroczenia

Narażenie na przekroczenia wskaźnika LN (nocny):

- Strefa A (hałas całodobowy przekraczający 60 dB)
- Strefa B (hałas całodobowy przekraczający 55 dB)

Cel redukcji określony w programie akustycznym:

- Obniżenie długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej (LN) o minimum 1 dB

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców gmin znajdujących się w Obszarze Ograniczonego Użytkowania (OOU) wokół lotniska. Szczególnie narażone są osoby mieszkające w:

- Krakowie (dzielnice zachodnie, w tym ulica Balicka)
- Zabierzowie
- Morawicy
- Innych okolicznych miejscowościach

W 2024 roku Kraków Airport obsłużyło **rekordową liczbę 11 080 830 pasażerów**, co stanowi wzrost o 18% w porównaniu do 2023 roku. Rosnący ruch lotniczy oznacza nasilenie problemu hałasowego.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Wybudzenia już o 4:00 rano** przez rozgrzewanie silników samolotów
- **Brak możliwości normalnego snu** – ostatnie maszyny lądują nawet o 1-2 w nocy
- **Konieczność spania w słuchawkach lub stoperach do uszu**
- **Stres** związany z ciągłym narażeniem na intensywny hałas
- **Obniżenie wartości nieruchomości** w strefie OOU
- **Pogorszenie jakości życia** – niemożność spokojnego przebywania w ogrodzie, otwierania okien

Historia problemu i podjęte działania:

2009 rok: Sejmik Województwa Małopolskiego zdecydował o utworzeniu **Strefy Ograniczonego Użytkowania** wokół krakowskiego lotniska.

2014 rok: Pierwsze wyroki sądowe zasądzające odszkodowania za hałas. Lotnisko zapłaciło 170 tys. zł odszkodowania właścicielce domu przy ul. Balickiej oraz zostało zobowiązane do pokrycia kosztów wyciszenia domu. Łączna wartość potencjalnych odszkodowań została oszacowana nawet na 10 mln zł.

2023 rok: Sporządzenie nowej Strategicznej Mapy Hałasu zgodnie z metodą CNOSSOS-EU.

2024-2026: Kraków Airport ogłasza kolejne edycje **Programu poprawy komfortu akustycznego dla mieszkańców OOU**. W ramach programu mieszkańcy mogą ubiegać się o wsparcie finansowe na:

- Wymianę okien i drzwi
- Instalację wentylacji mechanicznej z filtracją
- Inne rozwiązania poprawiające izolację akustyczną

Wrzesień 2025: Rozpoczęcie konsultacji społecznych dotyczących budowy **nowej drogi startowej**. Inwestycja budzi **sprzeciw okolicznych mieszkańców**, którzy od lat skarżą się na nadmierny hałas. Uzyskanie decyzji środowiskowej pozostaje przeszkodą głównie z uwagi na protesty mieszkańców.

Status prawny i instytucjonalny:

- Zarządcą lotniska jest **Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o.**
- Obszar Ograniczonego Użytkowania (OOU) został utworzony na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego
- Lotnisko jest objęte **Programem Ochrony Środowiska przed Hałasem dla województwa małopolskiego**

Obecnie trwające działania:

- **Program poprawy komfortu akustycznego mieszkańców OOU** (VII edycja w 2026 roku)
- **System zachęt finansowych dla linii lotniczych** używających nowocześniejszych, cichszych samolotów
- **Monitoring hałasu** zgodnie ze Strategiczną Mapą Hałasu
- Planowanie nowej drogi startowej (kontrowersyjna inwestycja)

Sprawy sądowe:

Przeciwko portowi lotniczemu w Krakowie-Balicach toczą się sprawy o odszkodowanie za nadmierny hałas na sumę około **9 mln zł**. Orzecznictwo sądów jest jednak niejednolite – część spraw jest oddalana z uzasadnieniem, że wprowadzenie strefy ograniczonego użytkowania nie wpłynęło na poziom hałasu (lotnisko było źródłem podobnego hałasu już wcześniej).

Rekomendacje:

- **Rozszerzenie programu izolacji akustycznej** na większą liczbę mieszkańców OOU

- **Wprowadzenie ściślejszych ograniczeń nocnych** dla operacji lotniczych (szczególnie w godzinach 22:00-6:00)
- **Rozwój systemu zachęt dla linii lotniczych** stosujących najnowocześniejsze, najcichsze samoloty
- **Transparentny proces konsultacji społecznych** przy planowaniu nowej drogi startowej
- **Regularne pomiary i monitoring** skuteczności działań ograniczających hałas
- **Rozważenie programu wykupu nieruchomości** w najbardziej narażonych strefach (wzorem Dublin Airport)
- **Optymalizacja procedur startowych i lądowań** w celu minimalizacji hałasu
- **Limity na liczbę operacji w porze nocnej**

Inspirujące rozwiązanie z zagranicy:

Dublin Airport, po złożeniu przez jednego mieszkańca **ponad 42 000 skarg** w latach 2020-2022, wprowadził kompleksowy program redukcji hałasu, w tym:

- **Residential Sound Insulation Grant Scheme** – dotacje do 30 000 euro na izolację akustyczną domów
- Program wykupu domów w najbardziej narażonych strefach
- System zachęt dla linii używających cichszych samolotów
- Łącznie wydano ponad **18 milionów euro** na programy redukcji hałasu

Źródła:

- <https://krakowairport.pl/storage/2023-08/20230724-smh-epkk-2023-streszczenie-1691476572j7r6k.pdf>
- <https://krakowairport.pl/pl/firma/lotnisko/spolka/zrownowazony-rozwoji/program-akustyczny/program-poprawy-komfortu-akustycznego-mieszkancow-ooou>
- <https://biznesalert.pl/krakow-airport-w-klopocie-czy-zamkna-balice-na-trzy-miesiace/>
- <https://spidersweb.pl/2025/09/krakow-airport-balice-remont-zamkniecie.html>
- <https://www.pasazer.com/news/12322/balice,placa,odszkodowanie,za,halas.html>
- <https://instytut.ngo/sila-obywatelskiej-determinacji/> (case study Dublin Airport)

HAŁAS PRZEMYSŁOWY

1. Bysina (powiat myślenicki) – Kamieniołom

Identyfikacja lokalizacji:

- Kamieniołom w Bysinie
- Gmina Jasienica, powiat myślenicki, województwo małopolskie
- Obszar wiejski z zabudową mieszkaniową jednorodzinną
- Sąsiedztwo lasu (przerzedzonego wskutek wycinki drzew w ramach wydobywania kamienia)

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas przemysłowy o charakterze ciągłym (od poniedziałku do soboty, 6:00-16:00) w sezonie wiosennym, letnim i jesiennym. W sezonie późnojesiennym i zimowym praca kamieniołomu zależy od pogody. Hałas generowany przez:

Maszyny kamieniołomu pracujące non-stop (kruszarki, koparki, ładowarki)

- **Piły ścinające drzewa**
- **Dźwięk metalowej klapy** – charakterystyczny odgłos jak gdyby ktoś cały czas spuszczał metalową klapę
- **Piski nienaoliwionych trybów** lub innych części maszyn
- Mieszkańcy porównują hałas do **pobytu w hali fabrycznej**.

Dane pomiarowe:

- **Koniec listopada 2024: hałas przekraczał dopuszczoną normę 50 dB**
- Miejsce pomiaru: taras domu pod lasem, oddalony ok. **180 m od działań górniczych**
- Pomiar wykonany przez niezależnego specjalistę
- Hałas jest **stały i wybudza nawet przy zamkniętych oknach**

Mieszkańcy dysponują nagraniami video i audio dokumentującymi poziom hałasu:

- <https://www.facebook.com/share/p/46wCyfCxTAYqFyKc/>
- <https://www.facebook.com/share/p/DXZxXSWz6ukD2vR4/>
- <https://www.facebook.com/share/v/VZeizTvbmsZTUAgv/> (nagranie pokazujące park maszynowy – co najmniej 12 maszyn)

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców Bysiny i Jasienicy (okolica kamieniołomu). Szacunkowo kilkadziesiąt gospodarstw domowych położonych w promieniu kilkuset metrów od kamieniołomu.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Niemożliwość przebywania na zewnątrz domu** od 6:00 do 16:00
- **Brak ochoty na spacer w lesie** ze względu na hałas
- **Wybudzenia** – hałas słychać nawet przy zamkniętych oknach
- **Ból głowy**
- **Szum w uszach**
- **Rozdrażnienie i niepokój**
- **"Od 6 do 16 od poniedziałku do soboty można oszaleć"** – cytata mieszkanki

Historia problemu i podjęte działania:

2019 rok: Złożono zażalenie do **WIOŚ w Krakowie**. Kontrola odbyła się po **uprzednim zawiadomieniu właściciela**. Dokument pokontrolny nie wykazał nieprawidłowości.

2024 rok: **Starostwo Powiatowe w Myślenicach** przeprowadziło kontrolę – ponownie właściciel kamieniołomu został **uprzedzony i był obecny przy badaniach**. Co więcej, odpowiedź Starostwa została podpisana przez osobę, która jest jednocześnie **głównym geologiem Starostwa i która rozpatruje wnioski o koncesje na wydobywanie** – co budzi wątpliwości co do bezstronności.

2024-2025: Zgłoszenie do **Instytutu Ekologii Akustycznej**. Interwencja w toku.

Problem „metody salami”:

Właściciel kamieniołomu stosuje tzw. „**metodę salami**” – dzieli dużą inwestycję na małe fragmenty, aby uniknąć obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOS). Kamieniołom jest **ogromnym przedsięwzięciem**, ale żaden lokalny urząd **nigdy nie sprawdził**, czy informacje zawarte w kartach informacyjnych i rozpoznaniu przyrodniczym dostarczonym przez właściciela pokrywają się z prawdą.

Status prawny i instytucjonalny:

- Za kontrolę norm hałasu odpowiada **WIOŚ Kraków**
- Za nadzór nad działalnością górniczą odpowiada **Starostwo Powiatowe w Myślenicach**

- Za ocenę oddziaływania na środowisko odpowiada **Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Krakowie**

Kluczowy problem instytucjonalny:

RDOŚ przy mniejszych inwestycjach opiera się na... uczciwości ludzkiej – cytata Ady Słodkowskiej-Łabuzek, przedstawicielki RDOŚ. Większość opinii i decyzji urzędów to „**copy & paste**” z dokumentów zamówionych i opłaconych przez właściciela kamieniołomu (mieszkancka przeprowadziła weryfikację w programie „copy leaks”).

Rekomendacje mieszkańców:

1. **Zrobienie rzetelnych pomiarów** kiedy kamieniołom pracuje całą parą (wiosna, lato, jesień), **bez informowania o tym właściciela** (zarówno koło domów jak i na wzgórzach naprzeciwko)
2. **Złożenie wniosku o przeprowadzenie niezapowiedzianej kontroli ilości maszyn** używanych w kamieniołomie (wg. kart informacyjnych przedsięwzięcia ma być max. 6; zdjęcia pokazują **co najmniej 12** + cały park maszynowy należący do innej firmy właściciela)
3. **Złożenie wniosku o przeprowadzenie niezapowiedzianej kontroli stanu technicznego** używanych maszyn
4. **Złożenie wniosku do RDOŚ o:**
 - Nakazanie zrobienia **nasłuchów nocnych**
 - Zbadanie wpływu działalności kamieniołomu na **faunę** (np. płoszenie)
 - **Nasłuch ultradźwiękowy detektorem** (ze względu na obecność nietoperzy)
5. **Złożenie wniosku do RDOŚ o sporządzenie rzetelnego opracowania przyrodniczego** i wydania nowej opinii dotyczącej oddziaływania kamieniołomu na środowisko (z uwzględnieniem zanieczyszczenia hałasem)
6. **Sprawdzenie, czy firmy Thermo i Rymigo miały odpowiednie uprawnienia** do przeprowadzania rozpoznania przyrodniczego
7. **Sprawdzenie, jak działalność kamieniołomu jest kontrolowana** od momentu otwarcia, czyli od 2008 roku

Źródła:

- Zgłoszenie interwencyjne do Instytutu Ekologii Akustycznej (2024-2025)
- <https://instytut.ngo/interwencje/>
- <https://www.facebook.com/groups/1003991631741141> (grupa mieszkańców)

2. Kuków (gmina Stryszawa, powiat suski) – Zakład Krzysztof Pacyga PACYGA IMPORT-EXPORT (dostawca IKEA). Zakład częściowo zlokalizowany w obszarze Natura 2000

Identyfikacja lokalizacji:

- Kuków 86A, gmina Stryszawa, powiat suski, województwo małopolskie
- **Obszar Natura 2000 – Beskid Mały**
- Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- Najbliższa odległość domów od zakładu: **około 80 m**
- Odległość zakładu od lasu- granicy z Parkiem Krajobrazowym Beskid Mały: **około 50 m**

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas przemysłowy o charakterze ciągłym – **od 6:00 do 22:00**, 5 dni w tygodniu (*cyklicznie praca całymi miesiącami w soboty na 1 lub 2 zmiany*). Problem eskalował w **kwietniu 2024 roku** po przeniesieniu obróbki wstępnej drewna oraz produkcji brykietu do nowej hali w obszarze Natura 2000. Przedsiębiorca wskazywał to działanie jako mające na celu poprawę sytuacji akustycznej, jednak w praktyce emisja hałasu pozostała uciążliwa dla otoczenia oraz przeniosła się na nowe tereny mieszkalne w tym w obrębie Natura 2000. Hałas słyszalny w Parku Krajobrazowym Beskid Mały.

Źródła hałasu:

1. **Stacja filtrująca** (zabudowane w stacji wentylatory) – wskazana przez właściciela jako źródło uciążliwości w piśmie do Urzędu Gminy w lipcu 2024. Pisemnie zadeklarowano, że zainwestowano w wyciszenie, ale **efekt był znikomy** (brak jest informacji co dokładnie zostało zrobione w kwocie 40 k PLN). Na posesjach mieszkańców słychać hałas przypominający **nieustannie pracujący odkurzacz** – jakby ciągle działający silnik lub wirnik wentylatora. Od czasu nasilenia zgłoszeń mieszkańców obserwuje się regulowanie prędkości obrotowej urządzenia, co skutkuje znaczną zmiennością emisji hałasu w środowisku – od okresowo niższych poziomów dźwięku, poprzez poziomy wyraźnie odczuwalne i uciążliwe, aż po bardzo wysokie natężenie hałasu. Dźwięk ten jest okresowo słyszalny również wewnątrz budynków – przenika do pomieszczeń nawet przy **zamkniętych oknach**. Fale akustyczne rozchodzą się po dachach budynków i rozprzestrzeniają się na całe posesje, w tym także w przestrzeni za budynkami mieszkalnymi.
2. **Silos** - jak wynika z pism otrzymanych od Małopolskiego WIOŚ, przedsiębiorca deklaruje zastosowanie wyciszonego motoreduktora. Brak jest jednak ewidencji lub

dokumentacji potwierdzającej parametry akustyczne tego urządzenia. Silos wykonany z metalowej konstrukcji działa jak **rezonator**.

3. **8 suszarni drewna** – wyposażone w wentylatory, uruchamiane w zależności od obciążenia produkcyjnego, głównie w godzinach wieczornych, do ok. 22:00. W odniesieniu do tych instalacji przedsiębiorca nigdy nie występował o odrębną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, mimo że część z nich znajduje się na obszarze chronionym.
4. **Maszyny** – hałas generowany przez maszyny, wrażenie ciągłego **buczenia, piski, skrzypy**. Było mnóstwo dni, że było słychać **przeraźliwe skrzypienia jak z horroru** wywołujące niespokój i strach u dzieci (obecnie sporadycznie, dużo ciszej).
5. **Chillery do instalacji chłodu** – zlokalizowane na dachu kotłowni, bez zastosowania odpowiedniego ekranowania akustycznego. **Ciągły dźwięk**, często o **wyraźnej tonacji (buczenie), także świsty**.
6. **Młynec** – do przeróbki odpadów z drewna, zlokalizowany na zewnątrz - pomiędzy dwoma halami (informacja z KIP). **Krótkie, powtarzające się impulsy dźwięku**, odczuwany jako **stukot, trzask, łomot**. Możliwe źródło hałasu impulsowego.

Dane pomiarowe dla punktu w strefie mieszkaniowo-usługowej:

WIOŚ Kraków odnotował:

- **Przekroczenia w porze nocnej w 2022 o 3,9 dB(A)**
- **Przekroczenia w porze nocnej w 2024 o 4,7 dB(A)**
- **Przekroczenia w porze nocnej w 2025 o 4,1 dB(A)**

Co ciekawe, z pisma Małopolskiego WIOŚ z 2024 roku wynika, że zarówno w porze dnia i nocy były **takie same wartości**, kiedy w nocy z relacji ludzi i doświadczeń mieszkańców jest **znacznie ciszej** – co sugeruje **ograniczenie działalności w porze dnia podczas pomiarów**.

Niezależny pomiar wstępny (bez raportu) – został przeprowadzony w **strefie mieszkaniowej** od strony zachodniej zakładu (nowa hala) w ciągu dnia, w okresie, gdy uciążliwość hałasu według mieszkańców nie była najwyższa. Zanotowany poziom hałasu wyniósł około 54 dB(A) na granicy strefy mieszkalnej. Wynik wskazuje, że nawet przy umiarkowanym natężeniu hałasu jego odczuwalny wpływ na mieszkańców jest istotny.

Status pomiarów:

W trakcie pomiarów zleczanych przez WIOŚ, nawet jeśli kontrola ma charakter "interwencyjny",

z prawa przedsiębiorcy wynika, że dokumenty kontroli muszą zostać wręczone w dniu pomiarów a przedsiębiorstwo kolejno musi przedstawić **wykaz pracujących urządzeń na zakładzie**.

Pierwsza wizytacja w terenie przez Starostwo w marcu 2025 roku odbyła się **w czasie przerwy produkcyjnej** na zakładzie krótko po 10:00 (totalna cisza). Około 2h później otwarto okna i bramy, ponownie zaczęły dobiegać uciążliwe dźwięki ze stacji filtrującej i silosa – popołudniu i wieczorem słyszalne były także suszarnie drewna. Kolejne wizyty przedstawicieli Starostwa w maju i lipcu 2025 roku również miały miejsce w czasie, gdy **uciążliwość akustyczna była minimalna, a stacja filtrująca, silos i inne urządzenia z nowej hali niesłyszalne**. Mimo to Starostwo w lipcu przystąpiło do pomiarów, choć – jak wskazywali mieszkańcy co zostało udokumentowane na nagraniach audio-wizualnych– warunki te nie były **reprezentatywne** dla typowego poziomu hałasu. Wyniki tych pomiarów posłużyły natomiast Starostwu jako uzasadnienie do **odmowy dalszego postępowania**.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców Kukowa mieszkających w promieniu około **80-500 m** od zakładu. Jest **mała społeczność, która jest w stanie się zaangażować**, jednak część mieszkańców nie może protestować ze względu na **zatrudnienie w zakładzie lub członków rodziny i sąsiadów z obawy przed presją**.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Stres, podenerwowanie**
- **Stany depresyjne**
- **Stany lękowe powrotów do domu**
- **Zaburzone poczucie bezpieczeństwa**
- **Problemy ze snem**
- **Objawy psychosomatyczne (układ pokarmowy)**

Cytaty mieszkańców:

"Po wielu miesiącach spotkań i pism dochodzimy do punktu w którym odnosimy wrażenie, że problemem dla urzędów nie jest hałas i jego szkodliwość tylko osoby zgłaszające problem, które chcą odzyskać własną przestrzeń, zdrowie i poczucie bezpieczeństwa dla naszej rodziny".

"Chcieliśmy zgłaszać ten hałas już wcześniej, ale sąsiedzi odradzają, mówią że z tą firmą nie wygracie".

"Tu wokół zakładu mieszka sporo dzieci, to przykre, że nie mają prawa do życia bez tego hałasu".

"Na początku pisałem do nich maile, mówiłem, że to jest nie do wytrzymania. Najpierw przyciszali chwilowo tę wentylację. Po czwartym mailu już nie było reakcji. Poskarżyłem się więc na zakład do starostwa w Suchej Beskidzkiej, a ono zorganizowało pomiary. – Tyle że... akurat jak były te pomiary, to była cisza".

"Próbowałam zmobilizować do działania sąsiadów, którzy mieszkają tu na stałe. – Nie dałam rady. Sąsiedzi boją się narażać, bo to ważny zakład pracy, zatrudnia ich rodziny, ich samych. Ja to rozumiem".

Historia problemu i podjęte działania:

Kontekst inwestycyjny – „metoda salami”:

Hale produkcyjne projektowano jako hale magazynowe z późniejszą decyzją o zmianie sposobu użytkowania na przemysłową. Każda z inwestycji została pozytywnie zaopiniowana między innymi przez **Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie** tym samym Gmina Stryżawa wydała na przestrzeni lat pozytywne opinie **bez konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, tym samym bez udziału społeczeństwa w procesie inwestycyjnym**, w żadnej z wydanych decyzji nie wskazała konieczności ekranów akustycznych.

Maj 2024 -sierpień 2024: Spotkania i korespondencja z Gminą Stryżawa oraz Starostwem Powiatowym w Suchej Beskidzkiej.

Lipiec 2024 - październik 2024: Próby umówienia się z właścicielem – zaproponowano **ok. 10 różnych terminów spotkania – bez odpowiedzi.** Wysyłano nagrania z hałasem.

Grudzień 2024: Wysłano pismo listem poleconym - **wezwanie do zaniechania uciążliwości z podpisami mieszkańców – bez odpowiedzi.**

Instytucje, do których kierowano skargi:

- **WIOŚ Kraków**
- **GIOŚ**
- **Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej**

- **RDOŚ Kraków**
- **Gmina Stryszawa**
- **Zespół Parków Krajobrazowych**
- **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**

Czerwiec 2025: Zgłoszenie do **Instytutu Ekologii Akustycznej**. Interwencja w toku.

Status prawny i instytucjonalny:

- Za kontrolę norm hałasu odpowiada **WIOŚ Kraków** oraz **Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej**
- Kompetencje do nałożenia działań naprawczych na podstawie **art. 362 ust. 1-3 ustawy POŚ** ma **Starostwo Powiatowe**
- Za ocenę oddziaływania na środowisko odpowiada **Gmina Stryszawa**

Rekomendacje mieszkańców:

Mieszkańcy **nigdy nie domagali się zamknięcia zakładu**, a jedynie **skutecznych działań naprawczych**:

- **Wyciszenie instalacji/ekranowanie urządzeń**– stacji filtrującej, suszarni drewna, silosa
- **Zamykanie okien i bram** - powszechnie wiadomo , że hałas przedostaje się przez najmniejszą szczelinę
- **Wymiana/regulacja wentylatorów w stacji filtrów** (prawdopodobnie zostały dobrane za małe, a ich praca jest dławiona- co powoduje zwiększenie mocy akustycznej tym samym uciążliwości dźwiękowe, możliwa regulacja lub wymiana- kontakt z producentem)
- **Ekrany akustyczne** (jednak te musiałyby być wysokie na 8 m i posiadać dobre parametry pochłaniania dźwięku, aby odbijany dźwięk był częściowo tłumiony)

Aktualnie działania naprawcze wprowadzone przez przedsiębiorcę nie rozwiązały problemu. Wykonana izolacja dotyczy wyłącznie starej części zakładu, natomiast z relacji mieszkańców zamieszkujących od zakładu po stronie południowo- i północno-zachodniej wynika, że w czasie pracy tej instalacji hałas jest odczuwalnie większy niż przed podjęciem wskazanych działań. Mieszkańcy wyrażają również wątpliwości co do rodzaju zastosowanych materiałów oraz czy wykonanie izolacji i zalecenia były wykonane przez profesjonalną firmę.

Z pisma przedsiębiorcy z dnia 27.11.2025 r. nie wynika, jakie konkretnie materiały o jakich współczynnikach **izolacyjności akustycznej** zostały użyte do wykonania izolacji. Ponadto załączona dokumentacja fotograficzna nie pozwala jednoznacznie ustalić, czy izolacja od

strony zachodniej została wykonana w sposób ciągły, czy też pozostawiono w tym miejscu **niezaizolowaną przestrzeń (lukę) co potęguje hałas w stronę zachodnią.**

Źródła:

- Zgłoszenie interwencyjne do Instytutu Ekologii Akustycznej (czerwiec 2025)
- <https://instytut.ngo/interwencje/>
- <https://wyborcza.pl/duzyformat/7,127290,32329949,coraz-glosniej-dariusz-wywalczytyle-ze-wiadukt-powstal-20.html>

3. Tarnów Klikowa – Zakłady mięsne i składowisko odpadów

Identyfikacja lokalizacji:

- Dzielnica Klikowa, Tarnów
- Obszar miejski z zabudową mieszkaniową mieszaną (jednorodzinna i wielorodzinna)
- W pobliżu zakłady przemysłowe (mięsne) oraz składowisko odpadów

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas przemysłowy pochodzący z zakładów mięsnych oraz związany z działalnością składowiska odpadów. Problem ma charakter przewlekły i dotyczy mieszkańców od wielu lat. Oprócz hałasu, mieszkańcy skarżą się również na nieprzyjemne zapachy.

Dane pomiarowe:

Według badań przeprowadzonych w 2025 roku, mieszkańcy Tarnowa **skarżą się przede wszystkim na hałas od samochodów, na pociągi i zakłady produkcyjne.** Klikowa jest wymieniana jako jedna z dzielnic szczególnie narażonych na uciążliwości związane z działalnością przemysłową.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców dzielnicy Klikowa, szczególnie tych mieszkających w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów mięsnych i składowiska odpadów. Szacunkowo kilkuset do kilku tysięcy osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Brak możliwości normalnego snu** – szczególnie latem
- **Dyskomfort** związany z niemożnością otwierania okien
- **Stres** i obniżenie jakości życia

- **Problemy zdrowotne** związane z długotrwałą ekspozycją na hałas i zanieczyszczenia

Cytat z materiału medialnego: **"Mieszkańcy domów w tarnowskiej dzielnicy Klikowa położonych obok zakładów mięsnych również tego lata nie mają spania"**.

Historia problemu i podjęte działania:

Mieszkańcy Klikowej **od wielu lat** skarżą się na uciążliwości związane z działalnością zakładów mięsnych oraz składowiska odpadów. Skargi dotyczą zarówno hałasu, jak i nieprzyjemnych zapachów. Problem był wielokrotnie poruszany w mediach lokalnych oraz przez radnych miejskich.

Status prawny i instytucjonalny:

- Za kontrolę norm hałasu odpowiada **WIOŚ Kraków**
- Za nadzór nad działalnością przemysłową odpowiada **Gmina Tarnów**
- Za składowisko odpadów odpowiada zarządca obiektu

Rekomendacje:

- Przeprowadzenie kompleksowych pomiarów hałasu w różnych porach doby
- Nałożenie na zakłady obowiązku wyciszenia instalacji
- Wprowadzenie ograniczeń czasowych dla najgłośniejszych operacji
- Monitoring skuteczności działań naprawczych

Źródła:

- <https://www.temi.pl/tarnow/fabryki-ktore-nie-daja-zyc-ludzie-coraz-bardziej-zdeterminowani>
- <https://tarnow.naszemiasto.pl/gdzie-jest-najglosniej-w-tarnowie-mieszkancy-skarza-sie-przed-wszystkim-na-halas-od-samochodow-na/ar/c1-19211976>

4. Kraków – Centrum Handlowe Nowe Czyżyny

Identyfikacja lokalizacji:

- Centrum Handlowe Nowe Czyżyny, ul. M. Medveckiego 2, Kraków
- Dzielnica Czyżyny
- Obszar miejski z zabudową mieszkaniową wielorodzinną w bezpośrednim sąsiedztwie

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas klasyfikowany jako **przemysłowy/komunalny**, pochodzący głównie od **ruchu samochodowego na terenie wielkopowierzchniowego parkingu** przyległego do centrum handlowego. Hałas ma charakter ciągły w godzinach otwarcia centrum (zwykle od rana do późnego wieczora) oraz okresowy – nasilenie w weekendy i święta.

Dane pomiarowe:

Według **Strategicznej Mapy Hałasu Krakowa** (ostatnia aktualizacja dla obszarów przemysłowych), przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku występują w rejonie Centrum Handlowego Nowe Czyżyny. **Dla sześciu budynków stanowi ono źródło hałasu większego niż dopuszczalny.**

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców sześciu budynków mieszkalnych wielorodzinnych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie centrum handlowego. Szacunkowo kilkaset osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy narażeni są na długotrwałą ekspozycję na hałas przekraczający normy, co może prowadzić do:

- Problemów ze snem (szczególnie w weekendy)
- Stresu związanego z ciągłym hałasem
- Niemożności normalnego odpoczynku w mieszkaniach
- Obniżenia wartości nieruchomości

Historia problemu i podjęte działania:

Problem został zidentyfikowany w ramach **Strategicznej Mapy Hałasu Krakowa**. Według informacji Urzędu Miasta Krakowa, w ciągu ostatnich pięciu lat (2017-2022) wydano 25 decyzji administracyjnych nakładających obowiązek ograniczenia hałasu na różne podmioty w związku z przekroczeniami norm.

Status prawny i instytucjonalny:

- Za kontrolę norm hałasu odpowiada **WIOŚ Kraków** oraz **Wydział Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Krakowa**
- Zarządca centrum handlowego odpowiada za ograniczenie hałasu do poziomów dopuszczalnych
- Możliwe jest wydanie decyzji administracyjnej nakładającej obowiązek ograniczenia hałasu

Rekomendacje:

- Przeprowadzenie szczegółowych pomiarów hałasu w punktach najbardziej narażonych
- Analiza możliwości ograniczenia hałasu od parkingu (np. ograniczenie prędkości, ekrany akustyczne)
- Monitoring godzin dostaw i operacji najgłośniejszych
- Rozważenie ograniczenia godzin pracy centrum w porze nocnej

Źródła:

- <https://gazetakrakowska.pl/mapa-halasu-krakowa-najwiecej-osob-jest-narazonych-na-oddziaływanie-halasu-drogowego-gdzie-najtrudniej-zyje-sie-mieszkancom-krakowa/ar/c1-17212844>
- <https://krakow.pl/13224,artykul,identyfikacja-i-charakterystyka-zrodel-halasu.html>

5. Kraków – Zajezdnia Tramwajowa Podgórze

Identyfikacja lokalizacji:

- Zajezdnia Tramwajowa Podgórze, ul. Lipska, Kraków
- Dzielnica Podgórze
- Obszar miejski z zabudową mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie zajezdni

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas klasyfikowany jako **przemysłowy/komunalny**, związany z działalnością zajezdni tramwajowej. Źródła hałasu:

- Ruch tramwajów wjeżdżających i wyjeżdżających z zajezdni
- Prace konserwacyjne i naprawcze (całodobowe)
- Mycie i czyszczenie tramwajów
- Rozgrzewanie tramwajów przed wyjazdem na trasę (godziny wczesno-poranne)

Hałas ma charakter **całodobowy**, ze szczytem w godzinach wczesno-porannych (4:00–6:00) oraz wieczornych.

Dane pomiarowe:

Według **Strategicznej Mapy Hałasu Krakowa**, w rejonie Zajezdni Tramwajowej Podgórze stwierdzono **przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku**.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców budynków mieszkalnych wielorodzinnych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zajezdni. Szacunkowo kilkuset osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy narażeni są na hałas przekraczający normy, szczególnie uciążliwy w porze nocnej i wczesno-porannej. Skutki:

- **Wybudzenia o 4:00-5:00 rano** przez tramwaje wyjeżdżające na trasę
- **Brak możliwości normalnego snu**
- Stres związany z całodobowym hałasem
- Obniżenie wartości nieruchomości

Historia problemu i podjęte działania:

Problem został zidentyfikowany w ramach **Strategicznej Mapy Hałasu Krakowa**. W 2025 roku sprawa zajezdni tramwajowych była poruszana w kontekście planów budowy nowych zajezdni – MPK S.A. Kraków podkreślało w skardze do sądu, że ma już **doświadczenie z sytuacjami, w których działalność zajezdni przeszkadza sąsiadom poprzez emisję hałasu i światła w porze nocnej**, a ich rozwiązanie **nie było korzystne dla mieszkańców**.

Status prawny i instytucjonalny:

- Za działalność zajezdni odpowiada **MPK S.A. Kraków**
- Za kontrolę norm hałasu odpowiada **WIOŚ Kraków**
- Za nadzór odpowiada **Urząd Miasta Krakowa**

Rekomendacje:

- Przeprowadzenie pomiarów hałasu w porze nocnej i wczesno-porannej
- Wyciszenie operacji najgłośniejszych (mycie, konserwacja)
- Ograniczenie prac konserwacyjnych w porze nocnej do niezbędnego minimum
- Budowa ekranów akustycznych wokół zajezdni
- Przy planowaniu nowych zajezdni – uwzględnienie ochrony akustycznej już na etapie projektowania

Źródła:

- <https://gazetakrakowska.pl/mapa-halasu-krakowa-najwiecej-osob-jest-narazonych-na-oddziaływanie-halasu-drogowego-gdzie-najtrudniej-zyje-sie-mieszkancom-krakowa/ar/c1-17212844>

→ <https://lovekrakow.pl/mpk-zaskarza-do-sadu-decyzje-prezydenta-krakowa-poszlo-o-blok>

HAŁAS Z IMPREZ I LOKALI GASTRONOMICZNYCH

1. Kraków Stare Miasto – ulica Szewska i okolice (nocne lokale gastronomiczne/kluby)

Identyfikacja lokalizacji:

- Ulica Szewska oraz okolice Rynku Głównego
- Stare Miasto, Kraków (strefa ochrony konserwatorskiej)
- Obszar o gęstej zabudowie zabytkowej z funkcją mieszkalno-usługową
- Szacunkowo około **400 mieszkańców** w okolicach Rynku

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas nocny o charakterze ciągłym (od wieczora do godzin porannych), generowany przez:

- **Głośną muzykę wydobywającą się z lokali** (kluby, dyskoteki, bary)
- **Nagłośnienie ustawione na zewnątrz budynków** (głośniki na balkonach, w oknach) – szczególnie kluby na ostatnim piętrze Jubilat
- **Hałaśliwe zachowania osób bawiących się** – śpiewanie, krzyki, bójki, wymioty
- **Muzyka techno puszczana na balkonach** do czwartej strony świata

Mieszkańcy opisują sytuację: **"Ulica Szewska w każdym dniu tygodnia, w godzinach wieczornych aż do godziny szóstej rano, zamienia się w miejsce hałaśliwych zgromadzeń"**.

Problem Jubilat: Mieszkańcy okolic domu handlowego Jubilat skarżą się szczególnie na imprezy na ostatnim piętrze (tzw. "dach Krakowa"). Wynajmujące przestrzeń kluby zapraszają DJ-ów, stawiają na balkonach głośniki i puszczają techno. Mieszkańcy: **"Czujemy się jak w rezonującymi pudle gitary"**.

Dane pomiarowe:

Mieszkańcy zgłaszają, że hałas przekracza dopuszczalne normy dla terenów mieszkaniowo-usługowych w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców (60 dB w nocy). W pozwie przeciwko miastu wskazano, że **natężenie hałasu sięgało nawet do odległych dzielnic**.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców lokali położonych w okolicy ulicy Szewskiej, Rynku Głównego oraz w pobliżu Jubilata. Szacunkowo około **400 mieszkańców centrum** oraz kilkaset osób w dalszym otoczeniu (hałas dociera do odległych dzielnic).

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Brak możliwości zmruczenia oka** – hałas trwa do 6:00 rano
- **Niemożliwość bezpiecznego przedostania się do własnego domu** – tłumy, bójki
- **Strach** o bezpieczeństwo
- **Poczucie bezradności** – brak skutecznej reakcji władz
- **Obniżenie jakości życia** – wydawało się, że mieszkanie w centrum to przywilej, a okazało się przekleństwem

Cytat mieszkańca: "**Wydawało mi się, że jestem szczęściarzem, bo mieszkam na Starym Mieście. Teraz to największa zmora mojego życia**".

Historia problemu i podjęte działania:

Czerwiec 2024: Mieszkańcy zrzeszeni w ruchu "**Zabytkowe Centrum**" pozwali Gminę Kraków o naruszenie dóbr osobistych z powodu hałasu. Domagają się:

- Skutecznych działań w celu redukcji hałasu
- **500 zł kary za każdy dzień przekroczenia normy hałasu**
- Wprowadzenia funkcji "**nocnego burmistrza**" (wzorem innych miast europejskich)

Październik 2024: Ruch "Zabytkowe Centrum" złożył projekt uchwały antyhałasowej, zakładający **zakaz nagłośnienia emitującego muzykę, która wydobywa się poza lokal po godz. 22:00**. Podobne przepisy funkcjonują już w Poznaniu i Gdańsku.

Luty 2025: Po wielomiesięcznych pracach Rada Miasta Krakowa w **ponadpartyjnym konsensusie** przyjęła **Uchwałę Nr XX/465/25 z dnia 26 lutego 2025 roku** (tzw. uchwałę antyhałasową). Dokument wprowadzał ograniczenie czasu, w którym można korzystać z głośników i innych hałaśliwych urządzeń – **codziennie od 22:00 do 6:00 rano**.

Sierpień 2025: **Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie unieważnił w całości uchwałę antyhałasową**. Skargę złożyła **Krakowska Kongregacja Kupiecka** – organizacja przedsiębiorców z branży gastronomicznej. Kongregacja argumentowała, że przepisy zostały skonstruowane w sposób nieprecyzyjny i mogły prowadzić do rozbieżności w stosowaniu prawa.

Wyrok jest **nieprawomocny**. Prezydent Aleksander Miszański zapowiedział wniesienie skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Wrzesień 2025: Akcja Ratunkowa dla Krakowa skomentowała wyrok jako "**mały sukces hałasowego lobby**". Według stowarzyszenia, decyzja sądu to fatalne wieści dla mieszkańców, bo **uchwała przywracała choć namiastkę normalności w centrum miasta**.

Luty 2025: Krakowscy radni na Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy debatowali nad nowym projektem uchwały o hałasie. Zakłada ona m. in., że **kluby i dyskoteki nie będą mogły zachęcać do wejścia głośną muzyką prezentowaną na zewnątrz budynków**. Uchwała zobowiązywałaby lokale do:

- **Wyciszenia**
- **Zastosowania klimatyzacji**, żeby w okresie letnim nie były pootwierane okna i drzwi
- Zapobiegania wydobywaniu się muzyki na zewnątrz

Status prawny i instytucjonalny:

- Za porządek publiczny i kontrolę hałasu odpowiada **Straż Miejska oraz Policja**
- Za tworzenie prawa lokalnego odpowiada **Rada Miasta Krakowa**
- Mieszkańcy zarzucają władzom, że **straż miejska nie reaguje skutecznie, a policja uznaje taki stan rzeczy za "normalny"**

Postulaty mieszkańców i organizacji społecznych:

- **Przywrócenie uchwały antyhałasowej** (po uchyleniu przez WSA)
- **Wprowadzenie funkcji nocnego burmistrza** – pośrednika między mieszkańcami a branżą rozrywkową
- **Skuteczne egzekwowanie przepisów** przez straż miejską i policję
- **Wyciszenie lokali** – izolacja akustyczna, zamykanie okien i drzwi
- **Ograniczenie nagłośnienia na zewnątrz** budynków
- **Przeniesienie głośnych imprez na obrzeża miasta** (postulat radnej Agnieszki Łętochy)

Rekomendacje:

- Uchwalenie nowej, doprecyzowanej uchwały antyhałasowej zgodnej z wymogami WSA
- Wzmocnienie patroli straży miejskiej i policji w godzinach nocnych
- Wprowadzenie systemu kar dla lokali łamiących przepisy
- Utworzenie stanowiska nocnego burmistrza
- Kompleksowe pomiary hałasu w centrum miasta
- Dialog między mieszkańcami, władzami a branżą gastronomiczną

- Wzorowanie się na rozwiązaniach z Poznania i Gdańska, gdzie podobne przepisy funkcjonują skutecznie

Źródła:

- <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-06-05/mieszkanicy-krakowa-pozwali-miasto-zadaja-nocnego-burmistrza/>
- <https://www.rp.pl/dobra-osobiste/art40611191-mieszkanicy-centrum-krakowa-maja-dosc-gmina-pozwana-za-nocne-ekscesy-imprezowiczow>
- <https://tvn24.pl/krakow/krakow-mieszkanicy-nie-spia-przez-nocne-imprezy-na-dachu-jubilatu-a-co-z-uchwala-antyhalasowa-st8576518>
- <https://puls Krakowa.pl/krakow-bez-uchwaly-antyhalasowej-wsa-stwierdzil-jej-niewaznosc/>
- <https://www.rmfm24.pl/regiony/krakow/news-mieszkanicy-krakowa-kontra-glosne-imprezy-radni-beda-pracowac,nld,7910191>

2. Kraków – EXPO Kraków (imprezy masowe)

Identyfikacja lokalizacji:

- EXPO Kraków (Centrum Kongresowe), al. Pokoju 1, Kraków
- Dzielnica Prądnik Biały (część północna Krakowa)
- Obszar miejski z zabudową mieszkaniową wielorodzinną w pobliżu centrum kongresowego

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas impulsowy i okresowy, generowany przez **imprezy masowe** organizowane w centrum kongresowym EXPO Kraków. Problem dotyczy głównie:

- **Koncertów muzycznych** (szczególnie muzyka elektroniczna z intensywnymi basami)
- **Imprez rozrywkowych**
- **Eventów firmowych**

Hałas ma charakter **niskoczęstotliwościowy** – basy przenikają przez ściany budynków mieszkalnych, mimo że centrum jest oddalone od zabudowy. Mieszkańcy zgłaszają, że **"w środku dzielnicy mieszkalnej kilku godzin uderzeń basów nie da się niczym usprawiedliwić"**.

Dane pomiarowe:

Według zgłoszeń mieszkańców, **natężenie hałasu sięgało nawet do odległych dzielnic**. Brak oficjalnych pomiarów wykonanych na zlecenie mieszkańców.

Skala problemu:

Problem dotyczy mieszkańców dzielnicy Prądnik Biały oraz sąsiednich obszarów. W zależności od rodzaju imprezy i warunków atmosferycznych, hałas dociera nawet do odległych dzielnic Krakowa. Szacunkowo problem może dotyczyć kilku tysięcy osób.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Niemożliwość odpoczynku** podczas imprez (trwających często do późnych godzin nocnych)
- **Drgania i wibracje** odczuwalne w mieszkaniach (szczególnie od basów)
- **Stres** związany z nieprzewidywalnością – mieszkańcy nie wiedzą, kiedy odbędzie się kolejna głośna impreza
- **Poczucie bezradności** – brak skutecznej reakcji organizatorów i władz

Historia problemu i podjęte działania:

Listopad 2024: Radny Łukasz Gibała złożył **interpelację** w sprawie hałasu z imprez masowych w EXPO Kraków. Interpelacja została skierowana do prezydenta miasta oraz władz dzielnicy.

Problem był poruszany na sesjach Rady Miasta Krakowa. Radna Agnieszka Łętocha, przewodnicząca Rady Promocji i Turystyki, zasugerowała **przeniesienie takich wydarzeń na obrzeża miasta**. Jej zdaniem: "**W środku dzielnicy mieszkalnej kilku godzin uderzeń basów nie da się niczym usprawiedliwić**".

Status prawny i instytucjonalny:

- Za działalność EXPO Kraków odpowiada zarządca centrum
- Za kontrolę norm hałasu odpowiada **WIOŚ Kraków** oraz **Straż Miejska**
- Za tworzenie warunków dla organizacji imprez masowych odpowiada **Gmina Kraków** (wydawanie pozwoleń)

Rekomendacje:

- **Przeprowadzenie pomiarów hałasu** podczas różnych typów imprez w punktach najbardziej narażonych
- **Wprowadzenie limitów hałasu** dla imprez masowych w EXPO Kraków

- **Nakaz wyciszenia infrastruktury** – izolacja akustyczna hal koncertowych
- **Ograniczenie godzin** organizacji najgłośniejszych imprez (zakończenie do 22:00 lub 23:00)
- **System informowania mieszkańców** z wyprzedzeniem o planowanych głośnych imprezach
- **Rozważenie przeniesienia najgłośniejszych eventów** na obrzeża miasta lub do dedykowanych obiektów z lepszą izolacją akustyczną
- **Monitoring skuteczności działań** – regularne pomiary podczas imprez

Źródła:

- <https://podroze.onet.pl/aktualnosci/mieszkancy-krakowa-walcza-z-halasem-spor-wokol-imprez-na-dachu-narasta/dyfv4d1>
- Interpelacja radnego Łukasza Gibały (listopad 2024)

HAŁAS TURYSTYCZNY

1. Zakopane i Tatry – Overtourism (nadmierna turystyka)

Identyfikacja lokalizacji:

- Zakopane – stolica polskich Tatr
- Tatrzański Park Narodowy
- Obszar górski o szczególnych wartościach przyrodniczych i kulturowych
- Zabudowa miejska i podmiejska Zakopanego oraz okolicznych miejscowości (Kościelisko, Witów, Dzianisz)

Charakterystyka problemu hałasowego:

Hałas turystyczny o charakterze sezonowym (szczególnie nasilony w okresie wakacji, ferii zimowych oraz długich weekendów), generowany przez:

- **Tłumy turystów** (nawet 5 milionów rocznie w Tatrach)
- **Ruch samochodowy** – korki na Krupówkach i głównych ulicach
- **Lokale gastronomiczne i rozrywkowe** – głośna muzyka, hałaśliwe zachowania turystów
- **"Żądni rozrywki, hałasujący i przesadzający z alkoholem urlopowicze"**
- **Imprezy plenerowe i eventy**
- **Hałas na szlakach górskich** – głośne rozmowy, muzyka z głośników przenośnych

Problem ma charakter **całodobowy w sezonie** – hałas trwa od rana do późnych godzin nocnych, uniemożliwiając mieszkańcom normalny wypoczynek.

Dane pomiarowe:

Brak oficjalnych pomiarów hałasu turystycznego w Zakopanem. Problem został zidentyfikowany na podstawie relacji mieszkańców, artykułów prasowych oraz badań naukowych dotyczących zjawiska overtourismu.

Według badań naukowych z 2025 roku, overtourism (nadmierna turystyka) jest **jednym z najważniejszych wyzwań dla miejsc o wyjątkowych wartościach przyrodniczych i kulturowych**. Procesy te występują szczególnie intensywnie w obszarach górskich w Polsce, zwłaszcza w Zakopanem i Tatrach.

Skala problemu:

Problem dotyczy wszystkich mieszkańców Zakopanego (25 315 osób w 2023 roku, po spadku o prawie 2000 osób od 2017 roku) oraz okolicznych miejscowości. Tatry rocznie odwiedzane są przez **nawet 5 milionów turystów**.

Zjawisko wyludniania się Zakopanego:

Od 2017 roku liczba mieszkańców Zakopanego **skurczyła się o prawie 2000 osób**. Górale masowo uciekają z miasta, przenosząc się do pobliskich miejscowości: Nowego Targu, Kościeliska, Dzianisza i Witowa. Cytaty mieszkańców: **"Życie poza Zakopanem jest spokojniejsze, bo pozwala uniknąć niedogodności związanych z najazdem żądnych rozrywek, hałasujących i przesadzających z alkoholem urlopowiczów"**.

Skutki zdrowotne i społeczne:

Mieszkańcy zgłaszają:

- **Niemożliwość spokojnego przebywania w swoich domach** – szczególnie w sezonie
- **Brak możliwości normalnego odpoczynku** – hałas trwa od rana do późnej nocy
- **Stres** związany z tłumami turystów
- **Poczucie utraty tożsamości miejsca** – Zakopane przestaje być "ich" miastem
- **Wymuszona emigracja** – mieszkańcy uciekają z własnego miasta

Skutki ekonomiczne i społeczne:

- **Drożyzna** – szczególnie ceny nieruchomości biją rekordy
- **Monokultura gospodarcza** – rynek pracy zdominowany przez sezonowe prace związane z obsługą turystów
- **Brak perspektyw dla osób niezwiązanych z turystyką**
- **Wyludnianie się centrum** – mieszkania przeznaczone na najem krótkoterminowy stoją puste poza sezonem
- **Utrata lokalnej tożsamości** – nadmierna urbanizacja i negatywny wpływ na zachowanie lokalnej kultury

Skutki środowiskowe:

- **Hałas na szlakach górskich** – zakłóca życie zwierząt, powoduje ich płoszenie i utratę naturalnego dystansu do ludzi
- **Fekalizacja Tatr** – tłumy turystów załatwiających potrzeby fizjologiczne w lesie (TPN planuje jesienią 2025 rozdawać worki toaletowe)
- **Skażenie wody** w potokach spływających do zakopiańskich wodociągów

- **Dewastacja przyrody** – malowanie kamieni, zostawianie śmieci, kłódek, kopczyków z kamieni

Historia problemu i podjęte działania:

Lata 2024-2025:

- **Najgorsze ferie zimowe, jakie były** – tak branża hotelarską opisywała sezon 2025. Paradoksalnie, mimo spadku liczby turystów, problemy związane z overtourismem nie ustępują
- **Wakacje 2025** – udane dla branży, ale pokazały również, że **nie wszyscy przetrwają walkę o turystów**. Liczba miejsc noclegowych rośnie szybciej niż liczba turystów
- **Konflikt w Tatrach** – TPN proponuje rozwiązania (worki toaletowe, zakaz wchodzenia do jezior i potoków), ale turyści są oburzeni

Problem atrakcyjności dla zagranicznych gości:

Zakopane stało się bardzo atrakcyjną destynacją dla turystów z Bliskiego Wschodu i Izraela.

Najazd gości cieszy górali, bo daje im zarobić, ale ma też ciemniejszą stronę – miasto staje się coraz mniej atrakcyjne dla swoich mieszkańców.

Status prawny i instytucjonalny:

- Za zarządzanie ruchem turystycznym w Tatrach odpowiada **Tatrzański Park Narodowy (TPN)**
- Za porządek publiczny w Zakopanem odpowiada **Gmina Zakopane, Straż Miejska oraz Policja**
- Za planowanie przestrzenne i rozwój miasta odpowiada **Gmina Zakopane**

Rekomendacje:

1. **Wprowadzenie limitów na liczbę turystów** w Tatrach (wzorem innych parków narodowych na świecie)
2. **Zarządzanie ruchem turystycznym** – system rezerwacji wejść na popularne szlaki
3. **Ograniczenie hałasu w centrum Zakopanego** – uchwała antyhałasowa dla lokali gastronomicznych i rozrywkowych (wzorem Krakowa)
4. **Zakaz używania głośników na szlakach** górskich
5. **Edukacja turystów** – kampanie społeczne promujące odpowiedzialną turystykę

6. **Ochrona mieszkańców** – programy wsparcia mieszkaniowego, aby zapobiec dalszemu wyludnianiu się miasta
7. **Rozwój turystyki selektywnej** zamiast masowej – promocja Zakopanego jako miejsca dla turystów szukających spokoju i autentycznych doświadczeń
8. **Turystyka dźwiękowa** jako alternatywa – promocja krajobrazów dźwiękowych zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju (projekt ASMR Polska Instytutu Ekologii Akustycznej)
9. **Strefowanie przestrzeni** – wydzielenie stref ciszy w centrum miasta i w parku narodowym
10. **Monitoring hałasu** – przeprowadzenie pomiarów w różnych porach roku i doby
11. **Nocne zamknięcie szlaków** – TPN już stosuje to rozwiązanie, chroniące zarówno turystów, jak i przyrodę

Źródła:

- <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/h/article/view/49043> (badania naukowe o overtourismie)
- <https://www.se.pl/krakow/gorale-masowo-uciekaja-z-zakopanego-miasto-blyskawicznie-sie-wyludnia-powod-jest-oczywisty-aa-HqcD-oSzh-u65T.html>
- <https://krakow.eska.pl/mieszkanczy-uciekaja-z-zakopanego-miasto-wyludnia-sie-w-zastraszajacym-tempie-aa-rboV-RqFo-2WZq.html>
- <https://podroze.gazeta.pl/podroze/7,114158,32194535,konflikt-w-tatrach-tpn-proponuje-rozwiazanie-turysci-oburzeni.html>
- <https://www.money.pl/gospodarka/najgorsze-ferie-jakie-byly-w-zakopanem-zalamuja-rece-7126976333957920a.html>
- <https://gazetakrakowska.pl/wakacje-2025-w-zakopanem-udane-dla-branzy-pokazaly-tez-jednak-ze-nie-wszyscy-przetrwaja-walke-o-turystow/ar/c15-19334181>
- <https://instytut.ngo/programy/asmr-polska/> (turystyka dźwiękowa jako alternatywa)

ELEMENTY SYSTEMOWE I REGULACYJNE

1. Kraków – Komisja Zrównoważonej Gospodarki Nocy i Burmistrz Nocny

Identyfikacja problemu:

Konieczność systemowego zarządzania życiem nocnym Krakowa – wyważenia interesów mieszkańców (prawo do ciszy nocnej), przedsiębiorców (prawo do prowadzenia działalności gospodarczej) oraz turystów (prawo do rozrywki). Problem hałasu nocnego w Krakowie narastał przez lata, prowadząc do konfliktów społecznych i pozwów sądowych przeciwko miastu.

Geneza inicjatywy:

W **czerwcu 2024 roku** prezydent Krakowa Aleksander Miszański zapowiedział powołanie **Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy** oraz stanowiska **Burmistrza Nocnego** – pierwszego w Krakowie i drugiego w Polsce (po Warszawie).

Sierpień 2024: Stanowisko Burmistrza Nocnego objął **Jacek Jordan**. Jednocześnie powołano **30-osobową Komisję Zrównoważonej Gospodarki Nocy** składającą się z:

- Przedstawicieli nieformalnych grup mieszkańców (m. in. Stowarzyszenie Dobra Noc Kraków, ruch Zabytkowe Centrum)
- Przedstawicieli NGO
- Przedstawicieli branży turystycznej i przedsiębiorców
- Przedstawicieli administracji publicznej (Rada Miasta Krakowa, Rady Dzielnic, wydziały urzędu)
- Miejskich jednostek (Straż Miejska, miejskie spółki)

Cele i zadania Komisji:

Komisja działa na podstawie **Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa nr 2153/2024 z 7 sierpnia 2024 r.** (zmienionego później zarządzeniami nr 370/2025 oraz nr 1972/2025). Do jej kompetencji należy:

- **Wyznaczanie kierunków i koordynacja działań** związanych z funkcjonowaniem Krakowa po zmroku
- **Inicjowanie badań** dotyczących gospodarki nocnej
- **Formułowanie rekomendacji legislacyjnych**

- **Współpraca z innymi miastami** w Polsce i za granicą
- **Wypracowanie zasad funkcjonowania miasta w nocy** oraz reguł i standardów służących poprawie relacji między mieszkańcami, przedsiębiorcy i odwiedzającymi

Zakres prac Burmistrza Nocnego:

- Kierowanie pracami Komisji
- **Przeprowadzanie interwencji** w miejscach zgłaszanych przez mieszkańców
- **Patrole ze strażą miejską i policją**
- Realizacja działań zawartych w **Polityce zrównoważonej turystyki Krakowa na lata 2021-2028**

Struktura organizacyjna:

Ze względu na szeroki zakres tematów, w ramach Komisji utworzono **trzy grupy robocze**:

1. **"Bezpieczeństwo i porządek publiczny"**
2. **"Infrastruktura i logistyka"**
3. **"Oferta dla mieszkańców i turystów"**

Dokonania (sierpień 2024 - sierpień 2025):

- **6 posiedzeń plenarnych Komisji**
- **18 spotkań grup roboczych**
- **19 uchwał i rekomendacji** przyjętych przez Komisję

Kluczowe tematy prac:

- **Imprezy typu "pub crawl"** (nocne wędrówki z przewodnikiem po barach i klubach)
- **Funkcjonowanie targowisk w godzinach późnowieczornych**
- **Ogródki gastronomiczne** – regulacje dotyczące godzin pracy, hałasu
- **Nocna detaliczna sprzedaż alkoholu**
- **Uchwała antyhałasowa** (przyjęta w lutym 2025, uchylona przez WSA w sierpniu 2025)

Działania komunikacyjne:

- **Kwiecień 2025:** Uruchomienie podstrony z aktualnościami dotyczącymi gospodarki nocy na portalu **"Magiczny Kraków"**
- Regularne spotkania z mediami i mieszkańcami
- Transparentność działań – publikacja protokołów posiedzeń na BIP

Ocena mieszkańców:

Jadwiga Kirschanek ze Stowarzyszenia Dobra Noc Kraków: **"Byłam początkowo dość sceptycznie nastawiona do tego zespołu, ale później dostrzegłam potencjał. Jeśli uda nam się doprowadzić do przyjęcia tzw. uchwały antyhałasowej oraz regulacji dotyczących ogródków, mieszkańcy wreszcie odczują, co robi nasza komisja, i trochę odetchną".**

Wyzwania:

- **Uchylenie uchwały antyhałasowej przez WSA** (sierpień 2025) – konieczność wypracowania nowej, doprecyzowanej wersji
- **Równoważenie interesów** – trudność w wypracowaniu kompromisu między mieszkańcami a przedsiębiorcami
- **Egzekwowanie przyjętych regulacji** – konieczność wzmocnienia patroli straży miejskiej i policji
- **Długotrwałość procesu legislacyjnego** – mieszkańcy oczekują szybszych efektów

Innowacyjność rozwiązania:

Kraków jest **drugim miastem w Polsce** (po Warszawie), które powołało stanowisko Burmistrza Nocnego. Rozwiązanie to jest wzorowane na najlepszych praktykach europejskich (Amsterdam, Londyn, Paryż, Zurych). Komisja współpracuje z innymi miastami w Polsce i za granicą, ucząc się na ich doświadczeniach.

Rekomendacje:

- **Wzmocnienie uprawnień Burmistrza Nocnego** – obecnie jego rola jest głównie koordynacyjna i mediacyjna
- **Zwiększenie budżetu** na działania związane z gospodarką nocną
- **Skuteczniejsze egzekwowanie** przyjętych regulacji
- **Kontynuacja prac** nad nową uchwałą antyhałasową
- **Monitoring efektów działań** – regularne badania satysfakcji mieszkańców i przedsiębiorców
- **Kampanie edukacyjne** skierowane do turystów i mieszkańców

Źródła:

- https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=1&dok_id=202792
- https://krakow.pl/aktualnosci/297579,26,komunikat,krakowska_komisja_nocy_po_roku_19_uchwal_dobre_praktyki_i_kompromisy.html
- <https://zdmk.krakow.pl/nasze-dzialania/pierwsze-pol-roku-burmistrza-nocnego-i-iego-komisji-dzialania-i-plany-na-przyszlosc/>

- https://www.krakow.pl/aktualnosci/284112,26,komunikat,burmistrz_nocny_komisja_zrownowazonej_gospodarki_nocy_oraz_city_helpers_wsparciem_dla_gosci_i_mieszkancow.html

2. Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego

Identyfikacja problemu:

Konieczność systemowego i kompleksowego podejścia do problemu hałasu w całym województwie małopolskim. Zgodnie z danymi ze Strategicznych Map Hałasu, tysiące mieszkańców województwa narażonych jest na przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu, szczególnie w obszarach zurbanizowanych i wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych.

Geneza Programu:

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego (POŚpH) został uchwalony przez **Sejmik Województwa Małopolskiego w dniu 1 lipca 2024 roku** (Uchwała Nr IV/24/24).

Jest to **pierwszy Program sporządzany w nowej formule** po nowelizacji ustawy Prawo Ochrony Środowiska (POŚ) w roku 2019. Program wykorzystuje:

- Dane ze **Strategicznych Map Hałasu** opartych na metodyce obliczeń **CNOSSOS-EU**
- **Wskaźniki zdrowotne** określające negatywne skutki przebywania w hałasie

Główny cel Programu:

Ograniczenie ponadnormatywnego oddziaływania hałasu oraz **zachowanie korzystnych warunków akustycznych środowiska** na obszarach, gdzie poziomy dźwięku nie wykracza poza poziomy dopuszczalne.

Zakres terytorialny:

Program obejmuje całe województwo małopolskie, ze szczególnym uwzględnieniem:

- Aglomeracji miejskich (Kraków, Tarnów, Nowy Sącz)
- Głównych ciągów komunikacyjnych (drogi krajowe, wojewódzkie, linie kolejowe)
- Lotniska Kraków-Balice
- Obszarów szczególnie narażonych na hałas (wykrytych przez Strategiczne Mapy Hałasu)

Metodyka opracowania:

Program został opracowany w oparciu o:

- **Strategiczne Mapy Hałasu** dla poszczególnych źródeł (drogi, koleje, lotniska, przemysł)
- **Analizy zdrowotne** – określenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas
- **Konsultacje społeczne** z udziałem mieszkańców, samorządów, ekspertów
- **Analizy kosztów i korzyści** planowanych działań

Działania przewidziane w Programie:

1. Infrastruktura drogowa:

- **Zmiana nawierzchni** na nawierzchnie o lepszych właściwościach akustycznych (tzw. "ciche nawierzchnie")
- **Budowa ekranów akustycznych** wzdłuż najbardziej hałaśliwych odcinków dróg
- **Budowa obwodnic** w celu wyprowadzenia ruchu tranzytowego z obszarów zabudowanych
- **Analiza możliwości wprowadzenia ograniczeń prędkości** w newralgicznych punktach

2. Zarządzanie ruchem:

- **Koordinacja sygnalizacji świetlnej** w celu płynniejszego ruchu i redukcji hałasu
- **Promowanie transportu publicznego i rowerowego**
- **Tworzenie stref uspokojonego ruchu**

3. Badania i analizy:

- **Sporządzanie analiz akustycznych** wraz z koncepcjami rozwiązań w zakresie ochrony akustycznej
- **Monitoring skuteczności działań** – regularne pomiary hałasu
- **Aktualizacja Strategicznych Map Hałasu** co 5 lat

4. Edukacja i świadomość:

- **Kampanie edukacyjne** promujące świadomość problemu hałasu
- **Szkolenia dla urzędników** odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów
- **Informowanie mieszkańców** o planowanych działaniach

Harmonogram realizacji:

Program określa działania w perspektywie **krótkoterminowej (2024-2029)** oraz **długoterminowej (do 2034)**. Priorytet mają działania w obszarach o największych przekroczeniach norm i największej liczbie narażonych mieszkańców.

Finansowanie:

Działania finansowane będą z różnych źródeł:

- **Budżet województwa małopolskiego**
- **Budżety gmin i powiatów**
- **Fundusze krajowe** (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej)
- **Fundusze unijne** (programy operacyjne na lata 2021-2027)
- **Środki zarządców infrastruktury** (GDDKiA, PKP PLK, lotniska)

Monitoring i raportowanie:

- **Coroczne sprawozdania** z realizacji Programu
- **Pomiary kontrolne** skuteczności działań
- **Aktualizacja Programu** w przypadku istotnych zmian w natężeniu hałasu lub w przepisach prawnych

Innowacyjność Programu:

- **Pierwszy Program w nowej formule** (metodyka CNOSSOS-EU, wskaźniki zdrowotne)
- **Kompleksowe podejście** – wszystkie źródła hałasu (drogi, koleje, lotniska, przemysł)
- **Perspektywa zdrowotna** – uwzględnienie wpływu hałasu na zdrowie mieszkańców
- **Partycypacja społeczna** – udział mieszkańców w procesie planowania

Wyzwania:

- **Wysokie koszty inwestycji** – budowa ekranów akustycznych i obwodnic wymaga znacznych nakładów finansowych
- **Długi czas realizacji** – niektóre działania (np. obwodnice) wymagają wieloletnich procedur
- **Koordinacja różnych podmiotów** – zaangażowanie wielu instytucji (samorządy, GDDKiA, PKP, WIOŚ)
- **Egzekwowanie działań naprawczych** – szczególnie wobec podmiotów prywatnych

Rekomendacje:

- **Priorytetyzacja działań** – skupienie się na obszarach o największych przekroczeniach
- **Wzmocnienie kontroli** – częstsze pomiary hałasu przez WIOŚ, szczególnie w porze nocnej
- **Współpraca międzysektorowa** – zaangażowanie sektora zdrowia publicznego w edukację o szkodliwości hałasu

- **Innowacyjne rozwiązania** – pilotażowe projekty (np. panele fotowoltaiczne z funkcją ekranów akustycznych)
- **Monitoring ciągły** – system czujników hałasu w kluczowych lokalizacjach

Powiązanie z innymi dokumentami strategicznymi:

Program jest spójny z:

- **Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego**
- **Programem ochrony powietrza dla województwa małopolskiego**
- **Polityką zrównoważonego rozwoju transportu**
- **Programami ochrony środowiska gmin i powiatów**

Źródła:

- <https://powietrze.malopolska.pl/aktualnosci/nowy-program-ochrony-srodowiska-przed-halasem-dla-wojewodztwa-malopolskiego-zostal-uchwalony>
- <https://mapymalopolski.pl/program-ochrony-srodowiska-przed-halasem-dla-wojewodztwa-malopolskiego/>
- <https://bip.malopolska.pl/umwm,a,2495837,uchwala-nr-iv2424-sejmiku-wojewodztwa-malopolskiego-z-dnia-1-lipca-2024-r-w-sprawie-przyjecia-progra.html>

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI –
CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH
KORPUSU SOLIDARNOŚCI – RZĄDOWEGO PROGRAMU WSPIERANIA I ROZWOJU
WOLONTARIATU SYSTEMATYCZNEGO NA LATA 2018–2030**